

Хмельницький національний університет
Факультет економіки і управління
Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему: Управління фінансовим потенціалом підприємства за матеріалами
ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», м. Хмельницький

Рівень вищої освіти магістр

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Шифр і назва галузі знань

Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
Шифр і назва спеціальності

Освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування»
Назва

ДРФБС. 021207.01.09.00

Виконав: студент II курсу, група ФБСмз-21-1 _____ Володимир ТІХМАН
Підпис, дата Ім'я прізвище

Керівник: канд. техн. наук, доцент _____ Ірина ФОРКУН
Підпис, дата Ім'я прізвище

Нормоконтролер _____
Підпис, дата Ім'я прізвище

До захисту допускаю:

Зав. кафедри

д-р. екон. наук, професор

_____ Ніла ХРУЩ
Підпис, дата Ім'я прізвище

_____ 2022 р.

Хмельницький 2022

Зміст

	С.
Вступ	5
1 Теоретичні основи управління фінансовим потенціалом підприємства	9
1.1 Економічна сутність, завдання, принципи та функції управління фінансовим потенціалом підприємства	9
1.2 Концептуальні засади формування, використання та інструменти управління фінансовим потенціалом підприємства	16
2 Формування аналітичного підґрунтя управління фінансовим потенціалом підприємства	26
2.1 Аналітична оцінка фінансового потенціалу підприємств України в 2017-2021 р.р.	26
2.2 Загальна характеристика діяльності та оцінка управління фінансовим потенціалом ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 р.р.	36
3 Напрями підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства	48
Висновки	64
Список використаних джерел	67
Додатки	72

Вступ

В умовах трансформаційних змін, викликів та загроз, які відбуваються в економіці України, забезпечення стійких конкурентних позицій підприємству неможливе без організації раціональної системи управління його фінансовим потенціалом. Проблематика управління фінансовим потенціалом підприємства торкається усіх складових загальної системи управління бізнесом. В зв'язку з цим виникає необхідність розробки складових механізму управління фінансовим потенціалом підприємства в контексті забезпечення його стратегічного розвитку, що дозволяє виявляти внутрішні можливості й додаткові резерви нарощування фінансового потенціалу підприємства з метою підвищення ефективності функціонування та розвитку, збільшення позитивного фінансового результату відповідно до обраної стратегії.

Галузь машинобудування в Україні вважається високопотенційною сферою діяльності, оскільки на ринку функціонує значна кількість потужних підприємств, які займаються виробництвом машин, обладнання і механізмів, комплектуючих тощо. Однак на сьогодні актуальною залишається проблема нестачі власних засобів для розвитку машинобудівних підприємств, а довготермінові позикові джерела інвестування є важкодоступними та дорогими для більшості суб'єктів господарювання, що також негативно впливає на результати їх фінансово-господарської діяльності. Саме це підвищує значущість проблематики управління фінансовим потенціалом підприємств і ставить завдання реалізації науково-обґрунтованого, системного і комплексного підходу, який визначить стратегічні напрями та складові механізму забезпечення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Значний внесок у розробку теоретичних та організаційно-методичних засад формування, діагностики та управління фінансовим потенціалом

підприємства зробили вітчизняні та зарубіжні вчені, а саме: Ареф'єва О.В. [1], Богма О. [5], Бритченко І.Г. [7], Гринчуцький В.І. [14], Камінська І.М. [19], Кужелєв М.О. [22], Марченко В.М. [24], Маслак О.І. [26], Маршук Л.М. [35], Партин Г.О. [36], Толпежніков Р.О. [40], Чобіток В.І. [43] та інші.

Однак, враховуючи виникнення нових перспектив розвитку підприємств машинобудування в контексті європейської та євроатлантичної інтеграції України, і, одночасно, викликів та загроз, які стоять перед Україною в умовах військової агресії московії, потребують детального розгляду питання, пов'язані з визначенням напрямів підвищення ефективності формування та управління фінансовим потенціалом підприємства. Вищезазначене засвідчує актуальність обраної теми дослідження та окреслює його мету і завдання.

Метою дипломної роботи є поглиблення теоретичних положень, розробка методичних і науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Для досягнення окресленої мети в дипломній роботі визначені наступні завдання:

- дослідити теоретичні основи управління фінансовим потенціалом підприємства;
- сформулювати аналітичне підґрунтя управління фінансовим потенціалом підприємства на прикладі ТОВ НВФ «АДВІСМАШ»;
- визначити напрями підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Об'єктом дослідження є процеси формування, оцінки та управління фінансовим потенціалом підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні, методичні, науково-практичні положення та рекомендації щодо підвищення ефективності формування та управління фінансовим потенціалом підприємства.

Теоретичною і методичною основою дослідження стали розроблені положення в теорії формування та управління фінансовим потенціалом

підприємств, висвітлені в наукових працях зарубіжних і вітчизняних дослідників. Для ефективного дослідження та досягнення поставленої мети нами застосовано загальнонаукові та спеціальні методи: системного підходу та узагальнення - при дослідженні сутності поняття «управління фінансовим потенціалом» та формуванні стратегічних напрямів та складових механізму управління фінансовим потенціалом підприємства (розд. 1–3); діалектики, аналізу, синтезу – для визначення концептуальних засад формування, використання та інструментів управління фінансовим потенціалом підприємства (п. 1.2); статистичний, порівняльний, аналізу – для проведення аналізу показників діяльності підприємств машинобудівної галузі України та ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», оцінки фінансового потенціалу підприємства (п. 2.1, 2.2); поєднання формалізованого та логічного підходів – при розробці стратегічних напрямів та складових механізму забезпечення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства (розд. 3). Обробку даних та розрахунки проведено із використанням текстового редактора Word та пакета EXCEL для Windows.

Інформаційною базою дослідження є праці вітчизняних та зарубіжних учених з питань ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства; офіційні матеріали Державної служби статистики; дані фінансової та статистичної звітності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» за 2019-2021 роки, ресурси Інтернет, матеріали, опрацьовані здобувачем.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в теоретико-методичному обґрунтуванні положень та розробленні практичних рекомендацій щодо напрямів підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства, серед найбільш вагомих її результатів є:

дістали подальшого розвитку:

- трактування поняття «фінансовий потенціал підприємства», яке запропоновано розглядати як «сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, можливостей їх залучення і використання у фінансово-

господарській діяльності підприємства, що дозволяє забезпечити його ефективне функціонування та досягнення стратегічних завдань із врахуванням факторів впливу внутрішнього і зовнішнього середовища»;

- система оціночних індикаторів рівня фінансового потенціалу підприємства, що дозволяє забезпечувати обґрунтованість прийнятих управлінських рішень та підвищувати їх ефективність;

- науково-методичний підхід до формування складових стратегічного управління та модель організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства, які дозволять забезпечувати не лише раціональне використання наявного фінансового потенціалу підприємства, а й здійснювати активний системний пошук можливостей стратегічного розвитку, забезпечення його конкурентоздатності та стабільного функціонування на ринку.

Сформульовані в роботі теоретичні положення, методичні і практичні рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства.

Апробація результатів. Основні положення і результати дослідження публічно обговорювались і апробовані на 2-х конференціях.

Структура та обсяг магістерської дипломної роботи. Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг магістерської роботи складає 72 сторінки, що містять 20 таблиць та 18 рисунків. Список використаних джерел нараховує 45 найменування.

1 Теоретичні основи управління фінансовим потенціалом підприємства

1.1 Економічна сутність, завдання, принципи та функції управління фінансовим потенціалом підприємства

В сучасних умовах нестабільного та мінливого ринкового середовища країни, викликів та загроз, які стоять перед Україною в умовах військової агресії московії, кожне підприємство має адекватно оцінювати рівень власних можливостей і раціонально розпоряджатися власними ресурсами.

За таких умов першочерговими задачами керівництва підприємства стають забезпечення його ефективної фінансової діяльності та підвищення конкурентоспроможності. Сформований фінансовий потенціал підприємства є основою для оперативного та стратегічного впливу на його виробничо-господарську діяльність та економічний розвиток. Фінансовий потенціал підприємства є одним із факторів, який визначає успішність його діяльності від якого залежить рівень конкурентоспроможності й інвестиційна привабливість підприємства.

Сучасні наукові позиції дозволяють виокремити два принципові підходи до трактування сутності поняття «фінансовий потенціал» (рисунок 1.1).

За першого підходу – «фінансовий потенціал» розглядають як «фінансові ресурси підприємства, сукупність грошових доходів і надходжень, що є в розпорядженні суб'єктів господарювання і призначених для виконання фінансових операцій, здійснення витрат щодо розширеного відтворення та економічного стимулювання працівників» [27].

За другого підходу – «фінансовий потенціал» розглядають як «відносини, що виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально можливого фінансового результату за умови: наявності

власного капіталу, достатнього для виконання умов ліквідності і фінансової стійкості, а також можливості залучення капіталу, в обсязі, необхідному для реалізації ефективних інвестиційних проектів; рентабельності вкладеного капіталу; наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану» [27].

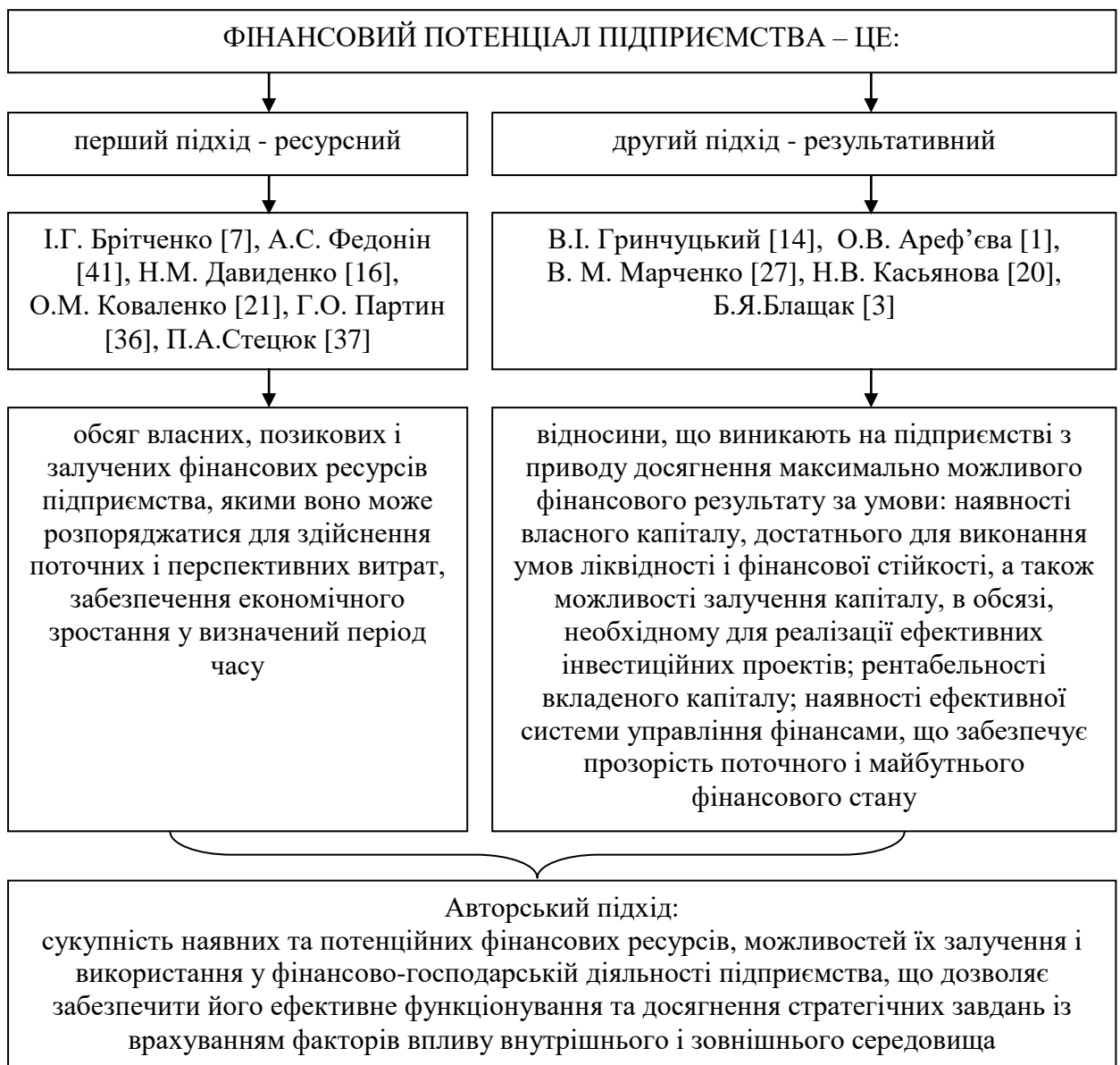

Рисунок 1.1 - Сучасні наукові підходи до трактування сутності поняття «фінансовий потенціал»

Джерело: складено автором

Таким чином, дослідивши наукові надбання відомих вчених, які досліджували проблеми функціонування фінансового потенціалу підприємства можна зробити висновок, що «фінансовий потенціал» характеризує підприємство як динамічну бізнес-систему, які є сукупністю функціональних складових та ресурсів, що відображають реальні, потенційні та альтернативні його можливості.

Складники фінансового потенціалу можна розглядати з позиції декількох підходів, а саме:

- до складу фінансового потенціалу підприємства відносять різні ресурси, які складаються зі статутного, додаткового і резервного капіталів, цільового фінансування, фондів накопичення, оборотних активів тощо [17];

- до складників фінансового потенціалу входить: потенціал формування власних фінансових ресурсів; потенціал формування позикових фінансових ресурсів; рівень кадрового забезпечення фінансових служб; якість фінансового контролю; якість фінансового планування; якість системи фінансового аналізу; якість інформаційної системи фінансового менеджменту; якість організації системи фінансового менеджменту [12];

- до складників фінансового потенціалу включають: фінансовий потенціал розвитку, фінансовий потенціал забезпечення, фінансовий потенціал стійкості [21].

«Фінансовий потенціал – це взаємозв'язки, які виникають на підприємстві з приводу досягнення максимально позитивного економічного результату за умов:

- наявності власного капіталу, який є достатнім для вирішення питання ліквідності та фінансової стійкості;

- можливості нарощування капіталу, який необхідний для реалізації інвестиційних проектів;

- рентабельності власного капіталу;

- наявності ефективної системи управління фінансами, що забезпечує прозорість поточного і майбутнього фінансового стану» [14].

Процес управління фінансовим потенціалом - це поетапний вплив на фінансовий потенціал з метою збереження його стійкості чи переходу із одного стану в інший у відповідності до сформульованих цілей і мети діяльності підприємства. «Рівень наявного у підприємства фінансового потенціалу визначається обсягом та якістю накопичених у підприємства фінансових ресурсів (стану активів, рівня ліквідності, можливостей та обсягів залучення кредитів)» [26].

Управління фінансовим потенціалом підприємства – це цілеспрямований управлінський вплив на фінансові ресурси з метою досягнення фінансового добробуту підприємства і нарощування рівня його фінансового потенціалу для подальшого розвитку та відновлення виробництва на інноваційній основі.

Професор В. М. Марченко до «завдань управління фінансовим потенціалом підприємства відносить:

- мобілізацію фінансових ресурсів, які є важливими для закріплення ефективного виробничого циклу;
- дослідження напрямів збільшення прибутку, нарощення рентабельності; оперативне виконання наявних зобов'язань як перед клієнтами, перед органами доходів і зборів, так і перед працівниками підприємства;
- перевірку та контроль за ефективним, раціональним та цільовим використанням наявних фінансових ресурсів підприємства тощо» [24].

Головним завданням управління фінансовим потенціалом підприємства професор Ареф'єва О.В. визначає «оптимізацію фінансових ресурсів із метою максимального збільшення позитивного фінансового результату» [1].

Формування принципів управління фінансовим потенціалом базується на синтезі загальнонаукових принципів управління і специфічних принципів фінансового менеджменту, в контексті забезпечення управління фінансовим

потенціалом на етапах прогнозування, планування, організації, контролю з урахуванням мотиваційної складової даного процесу (рисунок 1.2).

Рисунок 1.2 – Принципи управління фінансовим потенціалом підприємства

Джерело: складено з врахуванням [3, 23]

«До найбільш значущих загальнонаукових принципів управління фінансовим потенціалом відносяться:

- системність – це, по-перше, органічна єдність цього виду управління із системою фінансового менеджменту та системою управління підприємством у цілому; по-друге, взаємозв'язок між усіма елементами системи управління фінансовим потенціалом підприємства, що дає змогу досягти поставленої мети;

- наукова обґрунтованість – застосування сучасних теоретичних доробок і практичного досвіду під час формування системи управління фінансовим потенціалом підприємства;

- комплексність – розроблення комплексу взаємозв’язаних управлінських рішень, які прямо чи опосередковано впливають на фінансовий потенціал підприємства;

- цілісність - комплексність і узгодженість управлінських дій всіх складових і на всіх етапах функціонування підприємства;

- безперервність - постійна реалізація управлінських дій від початку створення підприємства до його ліквідації;

- цілеспрямованість – формування головної мети управління фінансовим потенціалом та ієрархічної структури цілей («дерево цілей»), тобто її декомпозиція;

- гнучкість (еластичність) – можливість пристосування всіх прийнятих і реалізованих рішень до реальних умов господарювання;

- адаптивність – урахування внутрішніх умов і зовнішніх чинників впливу на фінансовий потенціал;

- альтернативність – розроблення альтернативних сценаріїв розвитку підприємства і відповідних їм варіантів управлінського впливу на фінансовий потенціал та вибір із-поміж них найбільш оптимального;

- ефективність – оптимізація витрат з управління фінансовим потенціалом, максимально можливий рівень його використання, мінімізація фінансових ризиків;

- результативність – націлення управлінських дій на досягнення позитивних фінансових результатів усіх запланованих завдань у сфері фінансово-господарської діяльності підприємства» [3, 23].

Окрім, блоку принципів доцільно також ідентифікувати ряд функцій, на виконання яких спрямований процес управління фінансовим потенціалом країни. Їх, на нашу думку, можна поділити на два блоки (рисунок 1.3):

а) «загальні функції управління підприємством:

- планування – процес визначення виробничих завдань, норм та нормативів витрачання ресурсів на одиницю продукції, кошториси витрат на

виробництво в розрізі виробничих підрозділів підприємства, фінансові результати господарської діяльності;

- організація - процес направлений на найбільш оптимальне поєднання всіх видів ресурсів та їх раціональне і ефективне використання;

- мотивація - як процес прийняття рішень, в результаті якого апарат управління узгоджує дії всіх працівників підприємства з метою досягнення тактичних та стратегічних завдань та загальної мети підприємства, забезпечує їх заохочення;

- контроль – процес розробки норм функціонування системи і узгодження з плановими завданнями, створенні системи інформації про стан об'єкта управління, ресурси підприємства та їх раціональне використання, процеси, що відбуваються на підприємстві, виявлення відхилень від норм функціонування, порівнянні фактичних показників з їх плановими значеннями, здійсненні необхідного впливу на суб'єктів, які мають відношення до контрольної ситуації та прийняття рішень» [12, 15];

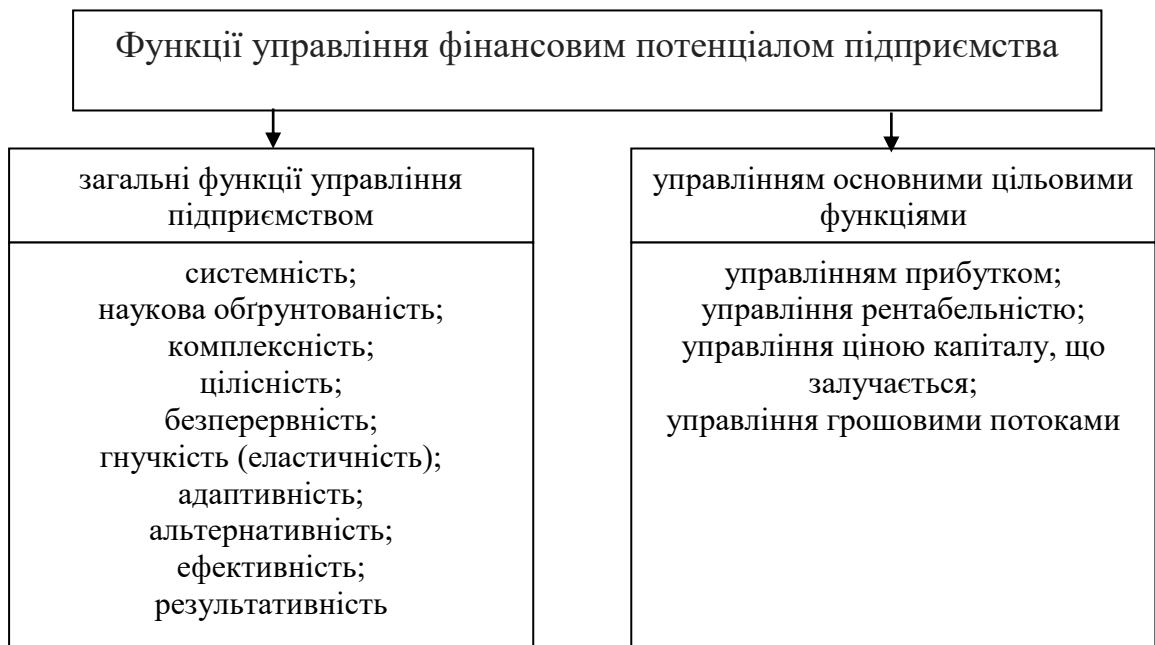

Рисунок 1.3 – Функції управління фінансовим потенціалом підприємства

Джерело: складено з врахуванням [8, 12, 15]

б) другий блок - управління основними цільовими функціями:

- управління прибутком – ефективне управління прибутком підприємства дозволяє в повному обсязі досягти поставлених перед ним цілей, сприяє результативному виконання завдань такого управління;

- управління рентабельністю – дає змогу ефективно й раціонально розподіляти вільні фінансові ресурси, планувати власну діяльність та забезпечення стабільного функціонування та прогнозування розвитку підприємства в майбутньому;

- управління ціною капіталу, що залучається – дає змогу забезпечити вкладання залученого капіталу у напрямки виробництва з більш високою нормою прибутку;

- управління грошовими потоками – забезпечення цілеспрямованого впливу на процеси акумуляції грошових коштів, їх витрачання і перерозподіл з метою забезпечення збалансування фінансово-господарської діяльності підприємства.

Сучасні суб'єкти господарювання потребують інструментів, які забезпечать комплексне управління фінансовим потенціалом підприємства, дозволять якісно планувати і збалансовувати між собою ресурси підприємства незалежно від виду їх діяльності, за умов залучення капіталу і зміни впливу зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливають їх діяльність.

1.2 Концептуальні засади формування, використання та інструменти управління фінансовим потенціалом підприємства

Процес управління фінансовим потенціалом підприємства має базуватися на врахуванні багатогранних концептуальних аспектів, мати комплексний характер, що, складає міцний базис для оцінки фактичного рівня фінансового потенціалу на підприємстві, ефективності його

подальшого використання та розроблення стратегій розвитку і механізму управління.

В управлінні фінансовим потенціалом підприємства важливого значення відводиться процесу його планування, «за допомогою якого забезпечуються і конкретизуються основні цілі розвитку підприємства та створюється база для здійснення всіх функцій управління. Планування фінансового потенціалу передбачає формування сукупності заходів, які встановлюють черговість досягнення окреслених цілей з урахуванням можливостей найефективнішого використання ресурсів» [25].

Процес планування фінансового потенціалу - це комплексне явище, що вирішує наступні базові завдання:

«-максимальне забезпечення власними фінансовими ресурсами виробничої, інвестиційної і фінансової діяльності;

- створення передумов для розширення доступу до зовнішніх джерел фінансування господарської діяльності підприємства;

- встановлення раціональних взаємовідносин з фінансовими інститутами, кредиторами та інвесторами;

- виявлення внутрішньогосподарських резервів розвитку і підвищення ефективності використання фінансового потенціалу;

- оптимізація розподілу фінансових ресурсів за конкуруючими напрямками їх використання;

- координація і синхронізація діяльності центрів відповідальності та структурних підрозділів підприємства у сфері розвитку і використання фінансового потенціалу;

- контроль за ефективністю формування та використання фінансового потенціалу

- забезпечення фінансової адаптивності підприємства.» [37, 38].

Процес планування фінансового потенціалу підприємства можна подати як логічну послідовність «певних етапів дій та заходів, що

забезпечують реалізацію функціонального призначення цього процесу» (рисунок 1.4).

Рисунок 1.4 - Етапи планування розвитку і використання фінансового потенціалу підприємства [37]

Для визначення планових показників фінансового потенціалу на практиці використовуються найбільш поширені методи планування, а саме:

- розрахунково-аналітичний метод – «базується на аналізі досягнутої (базової) величини показника та припущенні про можливі її зміни в плановому періоді. При цьому взаємозв'язок між показниками може бути встановлений опосередковано – на основі аналізу їх динаміки за ряд періодів. Досить часто цей метод передбачає використання експертних оцінок» [37];

- нормативний метод – «включає систему норм і техніко-економічних нормативів, які є базою для визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах та джерелах їх формування. До них включають ставки податків та податкових зборів; тарифи; норми амортизаційних відрахувань; регіональні, місцеві та галузеві фінансові нормативи; локальні внутрішні нормативи самого підприємства тощо. Оскільки більшість норм і нормативів, які використовуються у рамках цього методу, носять вартісний характер, то його проблемою є постійна потреба коригування у зв'язку з інфляційними процесами» [37];

- балансовий метод – «представляє собою сукупність прийомів, за допомогою яких шляхом співставлення або порівняння досягається баланс (рівновага) між взаємозалежними показниками» [37];

- оптимізації планових рішень – «передбачає розробку декількох варіантів плану, з яких на основі певних критеріїв обирають найбільш оптимальний (найкращий). В якості таких критеріїв у фінансовому плануванні можуть бути: мінімум приведених витрат; мінімальний рівень ризиків; мінімум витрат фінансових ресурсів при найбільшій ефективності їх використання; мінімум часу обороту активів та капіталу; максимум приведенного доходу тощо» [37];

- метод економіко-математичного моделювання – «побудований на математично формалізованому взаємозв'язку між результативним фінансовим показником і чинниками, що впливають на його величину. Використовувані для прогнозно-аналітичних розрахунків моделі, як правило, базуються на функціональному чи кореляційному зв'язку» [37].

Планування фінансового потенціалу тісно пов'язане з процесом його організації, що спрямований на узгоджену взаємодію та впорядкування елементів системи, а також процедур для виконання програми, досягнення поставлених цілей. Процес організації фінансового потенціалу забезпечує розподіл обов'язків, повноважень і відповідальності, пропорційність в управлінні, підвищує ефективність і якість роботи, встановлює

відповідальність та полегшує комунікацію. Основу організаційного впливу складає організаційне регламентування, організаційне нормування і організаційне проектування. Таким чином, організаційний вплив відображає статику системи управління, представляє комплекс заходів організаційного характеру.

Процес управління фінансовим потенціалом підприємства передбачає необхідність контролю за його формуванням і використанням. Процес контролю - це діяльність суб'єктів контролю, інтегрованих у певну структуру діяльності яких спрямована на досягнення поставлених цілей відповідно до поставлених завдань з його управління, своєчасне коригування планів реалізації заходів для досягнення поставленої мети і використовуваних методів та принципів контролю. При цьому використовується як людський фактор, так і застосовуються обрані вартісні та натуральні показники для виявлення тенденцій та можливих відхилень.

Процес контролю включає ряд послідовних етапів:

- «формування цілей, методів та форм контролю, створення програми, визначення ключових параметрів та обрання безпосередніх виконавців контролю;
- визначення об'єкту контролю, збір необхідної інформації, її обробка та графічне представлення, яка дозволить здійснити об'єктивну оцінку ситуації»
- співставлення отриманих результатів з прийнятими нормативами⁴
- корегування формування та використання фінансового потенціалу з урахуванням виявлених проблем» [37].

На ефективність і результативність управління фінансовим потенціалом впливають фактори внутрішнього і зовнішнього середовища (рисунок 1.5). Сприятливим внутрішнім середовищем вважається те, яке передбачає збільшення ринкової вартості підприємства і дотримується визначеної стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства та має механізм її реалізації.

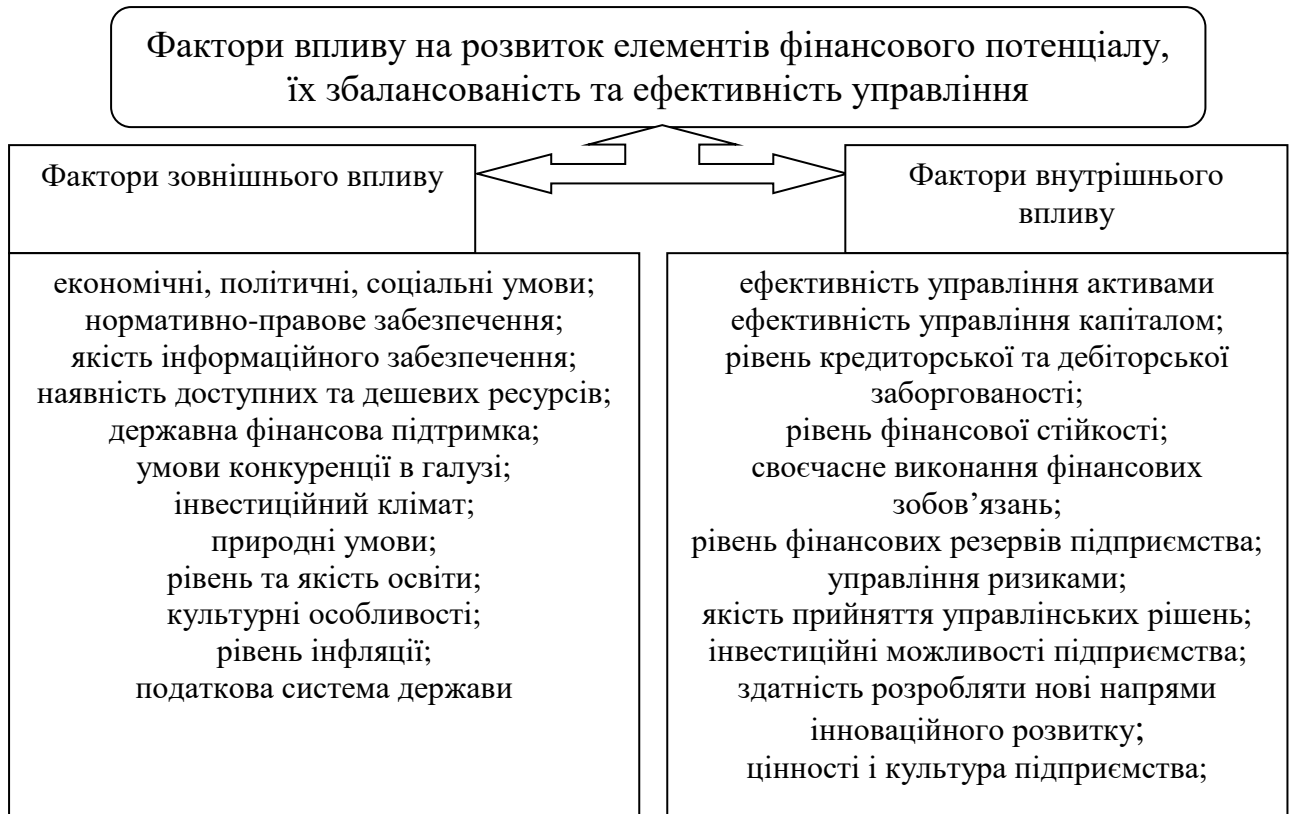

Рисунок 1.5 - Фактори впливу на якість управління фінансовим потенціалом підприємства

Джерело: складено з врахуванням [1, 24, 25, 27]

Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства передбачають його змістове наповнення, спираються на систему оціночних підходів, методів, показників, дозволяють проаналізувати склад, структуру, динаміку змін його якісних і кількісних параметрів.

Існуючі науково-методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства подано в таблиці 1.1. Зазначені науково-методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства охоплюють основні процеси, що відбуваються в різних функціональних областях його внутрішнього середовища. Жоден із даних підходів не є універсальним і має свої недоліки.

Таблиця 1.1 - Науково-методичні підходи до оцінювання фінансового потенціалу підприємства [5]

Підхід	Характеристика
Ресурсний	Передбачає дослідження обсягів, структури, динаміки та джерел формування фінансових ресурсів підприємства як елементів фінансового потенціалу підприємства
Результативний	Полягає у дослідженні фінансових результатів від провадження виробничо-господарської діяльності та віддачі використовуваних при цьому ресурсів, які формують фінансовий потенціал підприємства
Факторний	Передбачає дослідження системи факторів, що кількісно чи якісно чинять вплив на фінансовий потенціал підприємства
Вартісний	Полягає у визначенні обсягу фінансового потенціалу підприємства у вартісних показниках
Порівняльний	Полягає в аналітичному дослідженні фінансового потенціалу одного підприємства у порівнянні з іншим
Експертно-бальний	Передбачає визначення рівня фінансового потенціалу підприємства на основі експертних оцінок
Рейтинговий	Передбачає складання рейтингу підприємств за кількісно-якісними показниками фінансового потенціалу підприємства
Ринковий	Базується на наявній інформації про ринкові угоди з аналогічними об'єктами. Передбачає застосування методів: ринку капіталу; угод; галузевих коефіцієнтів
Витратний	Базується на фінансовій оцінці майнового й організаційного комплексу підприємства шляхом обліку всіх витрат, які необхідні для його заміщення на певну дату. Передбачає застосування методологічних прийомів, як-от метод чистих активів, ліквідаційної вартості
Дохідний	Полягає в прогнозуванні майбутніх доходів від використання об'єкта на один або декілька років з наступним перетворенням доходів на поточну вартість об'єкта. Передбачає застосування методів капіталізації та дисконтованих грошових потоків
Інтегральний	Передбачає розрахунок інтегрального показника, оснований на аналізі сукупності часткових показників фінансової діяльності підприємства. Застосовуються методи комплексного аналізу (метод системного аналізу, аналізу ієрархій, дезагрегації)
Метод таксономічного аналізу	Порівняння підприємства з підприємством-аналогом, яке має найкращі фінансові показники. Передбачає використання методів порівняльного аналізу
Коефіцієнтний	Передбачає оцінювання фінансового потенціалу на основі обчислення системи коефіцієнтів, які характеризують різні аспекти фінансового стану підприємства

Для детального аналізу рівня фінансового потенціалу підприємства в науковій літературі пропонується методика його комплексного оцінювання, яка передбачає розрахунок інтегрального показника за кожною визначеною функціональною складовою та загального інтегрального показника. Систему показників оцінювання рівня фінансового потенціалу підприємства в межах даної інтегральної методики наведено в таблиці 1.2.

Таблиця 1.2 - Система показників оцінювання фінансового потенціалу підприємства

Показник	Алгоритм розрахунку
Потенціал фінансової результативності	
Прибуток (збиток) на одного працівника	$\frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньооблікова чисельність працівників}}$
Коефіцієнт трансформації	$\frac{\text{чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{середньорічний розмір капіталу підприємства}}$
Рентабельність продукції	$\frac{\text{валовий прибуток}}{\text{чистий дохід від реалізації продукції}}$
Рентабельність активів	$\frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньорічна величина капіталу підприємства}}$
Валовий прибуток	Звіт про фінансові результати, ряд 2000
Чистий прибуток	Звіт про фінансові результати, ряд 2350
Потенціал платоспроможності та ліквідності	
Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{оборотні активи}}{\text{поточні зобов'язання підприємства}}$
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{гроші та їх еквіваленти і поточні фінансові інвестиції}}{\text{поточні зобов'язання підприємства}}$
Коефіцієнт платоспроможності	$\frac{\text{власний капітал}}{\text{величина поточних зобов'язань}}$
Чистий рух коштів підприємства	Звіт про рух коштів, ряд 3400
Потенціал фінансової стійкості	
Коефіцієнт автономії	$\frac{\text{сума власних коштів}}{\text{підсумок балансу}}$
Коефіцієнт фінансової стійкості	$\frac{\text{сума власних коштів}}{\text{загальна сума зобов'язань}}$
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{власний оборотний капітал}}{\text{власний капітал}}$
Власний оборотний капітал	власний капітал - необоротні активи підприємства
Потенціал формування власних фінансових ресурсів	
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	$\frac{\text{чиста виручка від реалізації продукції}}{\text{середньорічний розмір власного капіталу}}$
Рентабельність власного капіталу	$\frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньорічний розмір власного капіталу}}$
Коефіцієнт капіталізації прибутку	$\frac{\text{чистий прибуток}}{\text{зміни нерозподіленого прибутку підприємства}}$
Власний капітал	Баланс, ряд 1495

Кінець таблиці 1.2

Потенціал формування позикових фінансових ресурсів	
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	$\frac{\text{собівартість від реалізації продукції}}{\text{середньорічний розмір кредиторської заборгованості}}$
Рентабельність позикового капіталу	$\frac{\text{чистий прибуток}}{\text{середньорічний розмір позикового капіталу}}$
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{швидколіквідні активи}}{\text{поточні зобов'язання}}$
Потенціал інвестиційного забезпечення	
Чистий грошовий потік	прибуток від усіх видів діяльності + амортизаційні відрахування
Коефіцієнт інвестування	$\frac{\text{власний капітал}}{\text{необоротні активи}}$
Коефіцієнт Бівера	$\frac{\text{чистий прибуток} - \text{нарахована амортизація}}{\text{довгострокові зобов'язання} + \text{поточні зобов'язання}}$

Джерело: складено з врахуванням [6, 13, 19, 29, 42, 44]

За даною методикою до системи показників оцінки фінансового потенціалу підприємства включено ті показники, що є стимуляторами, тобто для яких характерною є тенденція до збільшення. «Щоб привести запропоновані показники до порівняльного вигляду при розрахунку інтегральних показників оцінки складових фінансового потенціалу підприємства пропонуємо розраховувати зважене значення показників і присвоювати оцінку за вагомістю кожному показнику (буде відображено далі)» [6].

Інтегральний показник оцінки складових фінансового потенціалу (X_i) буде розраховано за формулою (1.1):

$$X_i = \sum_{i=1}^n K_i M_i, \quad (1.1)$$

де M_i – вагомість відповідного показника;

K_i – зважене значення показника в межах i -ї складової фінансового потенціалу.

Загальний інтегральний показник рівня фінансового потенціалу (\bar{X}) розраховується за формулою середньої геометричної (1.2):

$$\bar{X} = \sqrt[n]{X_1 * X_2 * X_3 \dots X_n}, \quad (1.2)$$

де $X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ – значення інтегрального показника оцінки рівня відповідної функціональної складової фінансового потенціалу підприємства.

Позитивним рівень інтегрального показника фінансового потенціалу підприємства (та, відповідно, інтегрального показника його окремих функціональних складових) є тоді, коли значення інтегральних оцінок наближається до 1 або перевищує її (таблиця 1.3).

Таблиця 1.3 - Шкала визначення рівня фінансового потенціалу підприємства [6]

Рівень фінансового потенціалу	Значення інтегрального показника	Характеристика
Високий	0.90 і більше	Високий рівень фінансового потенціалу підприємства, що дає змогу забезпечити його фінансову стійкість, прибутковість та можливість розвитку
Середній	0.60–0.89	Рівень фінансового потенціалу підприємства перебуває в допустимих межах, що уможливорює нормальні параметри його функціонування. Однак можуть виникнути труднощі з модернізацією виробництва, що створює загрози розширеному відтворенню і прибутковості та стійкості функціонування підприємства в майбутньому
Низький	0.35–0.59	Рівень фінансового потенціалу підприємства недостатній для здійснення розширеного відтворення і забезпечення стійкого функціонування, проте існують можливості зміни параметрів функціонування на краще у разі зміцнення відповідних функціональних складових фінансового потенціалу
Дуже низький	0–0.34	Рівень фінансового потенціалу підприємства не забезпечує нормального функціонування виробництва, і підприємство потребує модернізації у зв'язку із загрозою збитковості та банкрутства. Отже, вказаний рівень фінансового потенціалу генерує критичні загрози існуванню підприємства як соціально-економічної системи

Перевагами даної методики є комплексне охоплення нею основних складових фінансового потенціалу, а також і те, що для її використання достатньо даних, які містяться у відкритій фінансовій звітності підприємства.

2 Формування аналітичного підґрунтя управління фінансовим потенціалом підприємства

2.1 Аналітична оцінка фінансового потенціалу підприємств України в 2017-2021 р.р.

Нестійкість світової економіки, поглиблення кризових фінансово-економічних явищ в Україні та світі тягнуть за собою нові виклики. Для забезпечення економічної могутності держави необхідним є забезпечення стабільності розвитку базових галузей вітчизняної економіки та її первинних ланок – підприємств, які виробляють товари і надають послуги. Питання формування фінансового потенціалу підприємств як його важливого ресурсу, завдяки формуванню й реалізації якого стає можливим розв’язання багатьох фінансово-економічних проблем та забезпечення фінансово-економічної безпеки та стабільності країни загалом, в сучасних умовах є досить важливим.

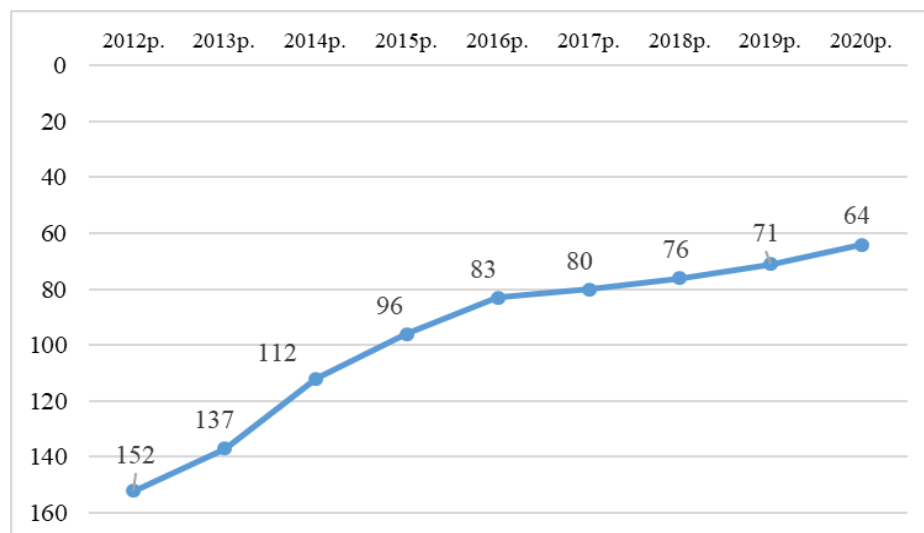

Рисунок 2.1 – Україна в рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business в 2012-2020 роках

Джерело: складено за матеріалами [45]

Ефективність формування фінансового потенціалу підприємств залежить від фінансово-економічної політики, яка реалізується в державі та легкості ведення в ній бізнесу. За даними рейтингу легкості ведення бізнесу Doing Business 2020 Україна піднялася на сім сходинок вгору і посіла 64 місце (рисунок 2.1). Так високо Україна в Doing Business ще ніколи не піднімалася. В 2019 році Україна досягла 71 місця серед 190 країн світу. Результат 2020 непоганий, але не найкращий серед країн пострадянського простору: Литва перебуває на 11 місці, Естонія — на 18-му, Латвія — на 19-му, Казахстан — на 25-му, РФ — на 28-му, Молдова — на 48-му [45].

Серед українських міст в рейтингу Forbes «Найкращі міста для ведення бізнесу» лідером рейтингу став Київ, який піднявся в 2021 році з четвертої позиції на першу. Запорукою успіху стали найвищі в країні ділова активність та купівельна спроможність населення. Не завадило навіть зниження міграційної привабливості: передмістя столиці забудовується набагато інтенсивніше, ніж столиця.

Одним із ключових завдань фінансової політики кожного підприємства є визначення оптимального співвідношення між власними та залученими фінансовими ресурсами. Вважається, що забезпечення ефективної роботи вітчизняних підприємств буде тоді, коли фінансові ресурси будуть представлені власними і залученими ресурсами в співвідношенні 50%:50%.

Аналізуючи дані рисунка 2.2 можна сказати, що структура фінансових ресурсів підприємств України в 2017–2021 роках носила відносно сталий характер, однак досягти зазначеного оптимального співвідношення між власними і залученими фінансовими ресурсами підприємств не вдалося. Величина власного капіталу в 2017-2021р.р зросла з 24,7% до 29,2%, тобто не перевищила навіть 30% загальної структури фінансових ресурсів підприємств України. Це свідчить про порушення умов фінансової рівноваги між власними і залученими коштами підприємств України, тобто порушення фінансової стійкості підприємств.

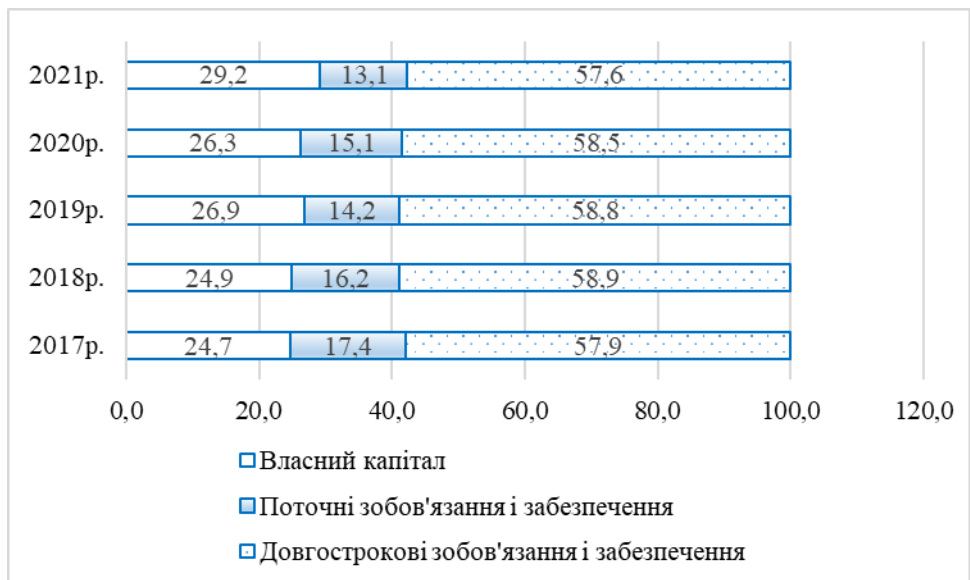

Рисунок 2.2 - Структура фінансових ресурсів підприємств України в 2017-2021 роках

Джерело: складено за матеріалами [30]

Хоча розмір власного капіталу підприємств з 2017 р. має постійну тенденцію до збільшення. Так, у 2017 р. показник власного капіталу підприємств України склав 826,6 млрд. грн., а у 2021 р. він збільшився майже у двічі, склавши 4113,3 млрд. грн. (рисунок 2.3).

млрд. грн

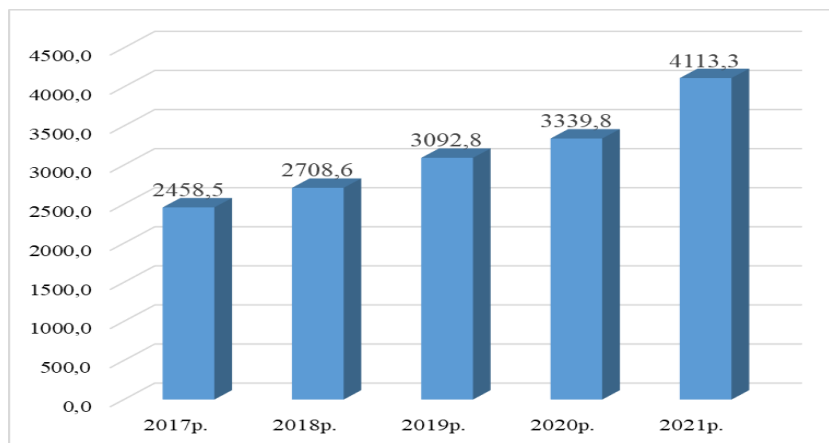

Рисунок 2.3 – Динаміка власного капіталу підприємств України в 2017-2021 роках

Джерело: складено за матеріалами [30]

В структурі власного капіталу підприємств частка КВЕД 28 Виробництво машин і устаткування, до якого належить підприємство ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», м. Хмельницький як об'єкт дослідження, складає не більше 0,3%. В абсолютних показниках величина власного капіталу підприємств КВЕД 28 Виробництво машин і устаткування зростає в досліджуваному періоді з 5,0 млрд грн до 10,96 млрд грн, або вдвічі (таблиця 2.1).

Таблиця 2.1 – Динаміка та структура власного капіталу підприємств України в 2017-2021 роках

Показники	2017р.	2018р.	2019р.	2020р.	2021р.
Власний капітал, всього, млрд грн, зокрема:	2458,5	2708,6	3092,8	3339,8	4113,3
КВЕД 28 Виробництво машин і устаткування	5,0	3,96	15,58	9,52	10,96
КВЕД 28.22 Виробництво підіймального та вантажно-розвантажувального устаткування	0,5	1,43	1,82	1,66	1,71
Структура, %					
Власний капітал, всього	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
КВЕД 28 Виробництво машин і устаткування	0,20	0,15	0,50	0,29	0,27
КВЕД 28.22 Виробництво підіймального та вантажно-розвантажувального устаткування	0,02	0,05	0,06	0,05	0,04

Необхідно зауважити, що одним із факторів, який сприяв нарощенню власного капіталу підприємствами в 2019–2021 рр. є їх фактичне зростання на 14,6 тис. одиниць в основному за рахунок суб'єктів малого та мікропідприємництва на 14,8 тис. одиниць, великих підприємств на 92 одиниці, тоді як кількість середніх підприємств скоротилась на 318 одиниць (таблиця 2.2).

Таблиця 2.2 – Динаміка та структура власного капіталу підприємств України в 2017-2021 роках

Кількість суб'єктів господарювання, одиниць	Усього	У тому числі			
		великі	середні	малі	з них
					мікропідприємства
2019	1941625	518	18129	1922978	1864013
2020	1973577	512	17946	1955119	1898902
2021	1956248	610	17811	1937827	1880858
Абсолютне відхилення 2021/2019 р.р., (+,-), одиниць	14623	92	-318	14849	16845

Наступним фактором стало зростання обсягів реалізації продукції підприємствами України в 2019-2021 роках з 10 трлн 524,1 млрд грн до 14 трлн 989,9 млрд грн, або на 4 трлн 465,8 млрд грн, що становить 42,4%. Аналогічні темпи зростання показали суб'єкти всіх категорій бізнесу. В структурі реалізації продукції лідерами є суб'єкти середнього підприємництва, які забезпечують 40% всього обороту (таблиця 2.3).

Таблиця 2.3 – Динаміка та структура обсягів реалізації продукції підприємствами України в 2019-2021 роках

Показники	2019р.	2020р.	2021р.	Абсолютне відхилення 2021р./2019р.	Темп приросту 2021р./2019р.
Всього, млрд грн	10524,1	11062,3	14989,9	4465,8	42,4
зокрема:					
суб'єкти великого підприємництва	3631,4	3626,4	5140,4	1509,0	41,6
суб'єкти середнього підприємництва	4194,5	4384,7	5931,9	1737,4	41,4
суб'єкти малого підприємництва (з врахуванням мікропідприємництва)	2698,2	3051,2	3917,6	1219,4	45,2
Структура, %					
зокрема:	100,0	100,0	100,0	-	-
суб'єкти великого підприємництва	34,5	32,8	34,3	-0,2	-0,6
суб'єкти середнього підприємництва	39,9	39,6	39,6	-0,3	-0,7
суб'єкти малого підприємництва (з врахуванням мікропідприємництва)	25,6	27,6	26,1	0,5	1,9

В Україні, останнім часом, чітко простежується позитивна тенденція до зростання обсягів капітальних інвестицій підприємств за видами активів. Так у 2021 році капітальні інвестиції підприємств за видами активів склали 536,3 млрд грн проти 398,5 млрд грн у 2020 році, а порівняно з 2019 роком – зросли на 11,8 млрд грн (таблиця 2.4).

Таблиця 2.4 - Капітальні інвестиції підприємств України за видами активів в 2019-2021 роках

Роки	Капітальні інвестиції - усього, млрд грн	У тому числі							
		капітальні інвестиції у матеріальні активи	з них				капітальні інвестиції у нематеріальні активи	з них	
			у землю	в існуючі будівлі та споруди	у будівництво та перебудову будівель	у машини та обладнання		у концесії, патенти, ліцензії, торговельні марки і аналогічні права	у придбання програмного забезпечення
2019	524,5	504,5	2,3	10,5	204,8	244,6	20,0	7,1	5,9
2020	398,5	377,9	2,3	4,9	150,9	196,9	20,5	3,8	6,3
2021	536,3	509,5	2,7	6,1	205,3	264,4	26,8	5,8	9,6
Абсолютне відхилення 2021/2019 р.р.	11,8	5,0	0,4	-4,4	0,5	19,8	6,8	-1,3	3,7

Так, у 2021 році у структурі капітальних інвестицій, інвестиції у матеріальні активи склали 509,5 млрд грн (95,0%), а інвестиції у нематеріальні активи 26,8 млрд грн (5,0%). В порівнянні з 2019 роком структура інвестування практично не змінилася.

Найбільшу частку у структурі інвестицій у матеріальні активи в 2019-2021 роках займали інвестиції у машини та обладнання – 48,5%-51,9%, інвестиції у будівництво та перебудову будівель – 40,6%-40,3% (рис. 2.4). Частка інвестицій у матеріальні активи в структурі капітальних інвестицій у 2021 році порівняно з 2019 роком знизилась зросла на 1,2%, частка інвестицій у нематеріальні активи відповідно зросла.

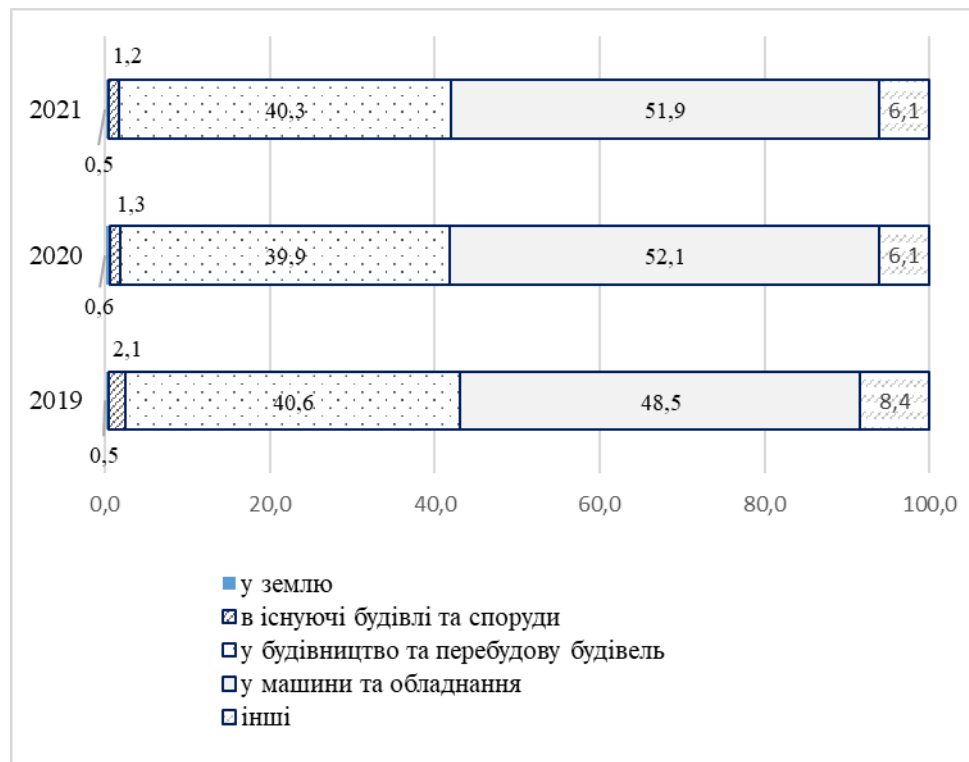

Рисунок 2.4 – Структура капітальних інвестицій у матеріальні активи в 2017-2021 роках

Джерело: складено за матеріалами [30]

Найбільшим джерелом фінансування капітальних інвестицій у 2021 році в Україні були власні кошти підприємств та організацій, їх частка у структурі капітальних інвестицій складала 68,6%, проти 65,4% у 2019 році (таблиця 2.5).

Не зважаючи на зростання питомої ваги обсягів власних коштів підприємств, що спрямувались на капітальні інвестиції у 2021 році порівняно з 2019 роком з 65,4% до 68,6%, в абсолютних показниках вони скоротилися на 45,6 млрд грн.

Ще одним вагомих джерелом фінансування капітальних інвестицій, є кошти державного та місцевих бюджетів. Так, на фінансування капітальних інвестицій у 2021 році в Україні з бюджетів різних рівнів виділено 92,8 млрд грн, що на 5,5 млрд більше в порівнянні з 2019 роком. Їх частка у структурі капітальних інвестицій склала в 2021 році 17,6%, що більше показника 2019 року на 2,6%.

Слід відмітити, що за аналізований період темпи росту фінансування інвестицій за рахунок коштів державного бюджету випереджали темпи росту інших джерел і склали 578%, тоді як за всіма іншими джерелами відбувається сповільнення темпів фінансування.

Таблиця 2.5 - Капітальні інвестиції підприємств України за джерелами фінансування в 2019-2021 роках

Показники	Роки, млрд грн			Структура, %		
	2019	2020	2021	2019	2020	2021
Усього, млрд грн	624,0	419,8	529,0	100,0	100,0	100,0
у т.ч. за рахунок:						
коштів держбюджету	30,8	36,5	48,6	4,9	8,7	9,2
коштів місцевих бюджетів	56,5	43,6	44,2	9,1	10,4	8,4
власних коштів підприємств та організацій	408,3	279,3	362,7	65,4	66,5	68,6
кредитів банків та інших позик	67,2	27,9	26,7	10,8	6,6	5,0
коштів іноземних інвесторів	4,7	1,7	0,8	0,8	0,4	0,2
коштів населення на будівництво житла	32,4	20,6	28,6	5,2	4,9	5,4
інших джерел фінансування	24,1	10,2	17,4	3,9	2,4	3,3

Фінансування інвестицій за рахунок кредитів банків та інших позик в досліджуваному періоді скоротилося на 40,5 млрд. грн, або в 2,5 раза. У структурі капітальних інвестицій у 2021 році їх частка скорочується до 5%, що на 5,8% менше ніж у 2019 році.

У структурі капітальних інвестицій в 2021 році найбільша їх частка була спрямована до підприємств промисловості – 41% від загального обсягу інвестування; до установ та організацій, що здійснюють оптову та роздрібну торгівлю, ремонт автотранспортних засобів і мотоциклів – 15%; до підприємств інших галузей – 44% загалом (рисунок 2.5).

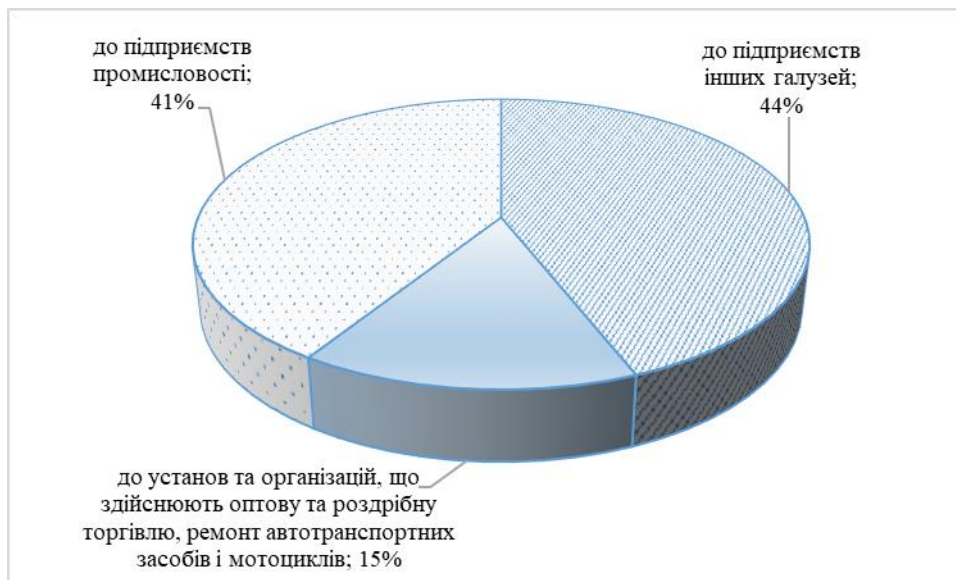

Рисунок 2.4 – Структура капітальних інвестицій до підприємств в 2021 році

Джерело: складено за матеріалами [31]

«До основних країн-інвесторів підприємств України належать Кіпр – 31,5%, Нідерланди – 21,7%, Швейцарія – 6,1%, Велика Британія – 4,5%, Німеччина – 4,6%, Австрія – 3,0%, Люксембург – 2,3% і Франція – 2,0%. Обсяги освоєння капітальних інвестицій підприємствами України у 2021 році складають 508,2 млрд грн. Індекс капітальних інвестицій становить в 2021 році 110,8% відповідного до 2020 року» [31].

Несприятливий інвестиційний клімат в Україні створюють економічна нестабільність, військові дії, інфляція, недосконале законодавство, плінність податкової системи, вартість ресурсів, ризики втрати або знецінення капіталу, корупція, низький рівень платоспроможного попиту населення та високий рівень бідності.

Таким чином, в досліджуваному періоді підприємства України отримували як прибуток, так і збиток. Загальний фінансовий результат діяльності підприємств України в 2017-2021 роках був позитивним і мав тенденцію до збільшення. Станом на кінець 2021 року чистий прибуток підприємств України склав 885,3 млрд грн, що більше показника 2017 року на 716,5 млрд грн, а в порівнянні з 2020 роком – 813,2 млрд грн.

Частка підприємств, які отримували прибуток в 2017-2021 роках, була більша (72,4% та 72,9% відповідно), ніж частка підприємств, яка отримала збиток (27,6% та 27,1% відповідно). Це свідчить про те, що суми прибутків були значно більшими за збитки (таблиця 2.6).

Таблиця 2.6 – Динаміка чистого прибутку підприємств України в 2017-2021 роках

Роки	Чистий прибуток (збиток), млрд грн	Підприємства, які одержали прибуток		Підприємства, які одержали збиток	
		у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млрд грн	у % до загальної кількості підприємств	фінансовий результат, млрд грн
2017	168,8	72,4	515,5	27,6	346,7
2018	288,3	73,9	584,3	26,1	296,0
2019	523,8	73,6	772,0	26,4	248,2
2020	68,1	71,0	599,4	29,0	531,3
2021	885,3	72,9	1117,1	27,1	231,8
Абсолютне відхилення 2021/2017 р.р., (+,-)	716,5	0,5	601,6	-0,5	-114,9

Отже, для оптимального формування та використання фінансового потенціалу підприємств необхідно: дотримуватися достатнього рівня платоспроможності та ліквідності для забезпечення покриття поточних зобов'язань, економно використовувати фінансові ресурси, вести постійний моніторинг та контроль за виробництвом та реалізацією продукції, товарів, робіт і послуг з метою підвищення рівня рентабельності; забезпечувати вибір прийнятної структури власних та позичкових коштів для підтримки платоспроможності підприємств у довготривалій перспективі.

Важливим також є підтримка стабільного інноваційного розвитку підприємств в Україні як одного із пріоритетних напрямків діяльності держави, здатного забезпечити конкурентні переваги України на

міжнародній арені, наростити обсяги інвестицій та підвищити рівень фінансового потенціалу.

2.2 Загальна характеристика діяльності та оцінка управління фінансовим потенціалом ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 р.р.

Товариство з обмеженою відповідальністю науково-виробнича фірма «АДВІСМАШ» (ТОВ НВФ «АДВІСМАШ») створено у вересні 2004 року на базі машинобудівного заводу ВАТ «АК АДВІС» [39]. Підприємство належить до галузі машинобудування і спеціалізується на виробництві технологічного обладнання, механізованої техніки, запасних частин й іншої машинобудівної продукції. В жовтні 2007 р. до складу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» увійшов ОДО «Славутський ремонтно-механічний завод», що має можливості виробництва нестандартного устаткування, заготівлі чавуну та сталюого лиття.

Метою створення підприємства, відповідно до Статуту, є формування товарного ринку України, сприяння найповнішому задоволенню потреб населення і промисловості в товарах (роботах і послугах), одержання максимального прибутку для забезпечення його існування та розподілу між його учасниками.

Предметом діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» є:

- а) в галузі виробництва та торгівлі:
 - виробництво підіймального та вантажно-розвантажувального устаткування;
 - виробництво підшипників, зубчастих передач, елементів механічних передач і приводів;
 - оптова торгівля іншими машинами та устаткуванням;
 - неспеціалізована оптова торгівля;

б) в галузі науки:

- дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук.

Основним видом діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» є КВЕД 28.22 Виробництво підйимального та вантажно-розвантажувального устаткування.

Іншими видами діяльності є:

- КВЕД 28.15 Виробництво підшипників, зубчастих передач, елементів механічних передач і приводів;

- КВЕД 46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням;

- КВЕД 46.90 Неспеціалізована оптова торгівля.

Для забезпечення діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» має статутний капітал в розмірі 20,5 тис. грн. товариство створює резервний (страховий) фонд у розмірі 25% статутного капіталу та 5% щорічних відрахувань від суми чистого прибутку.

ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» займається виробництвом та реалізацією машино-будівельної продукції з широким спектром застосування для різних галузей промисловості, а саме:

- вугільної та цементної;
- цукрової;
- масложирової;
- борошномельної та елеваторної;
- хімічної;
- будівельної;
- гірничо-рятувальної.

Матеріально-технічна база підприємства дозволяє забезпечити повний виробничий цикл виготовлення продукції – від складання технічних завдань, розробки конструкторсько-технологічної документації, метрологічного забезпечення виробництва, своєчасної поставки продукції та інженерного супроводу під час експлуатації.

До складу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» входять механічний цех, цех для виготовлення металоконструкцій, цех нестандартного обладнання.

У виробництво задіяно сучасне обладнання : токарні центри фірми HAAS, преси механічні, плазмо-газова установка, зварювальні автомати ПДГ-315 «Буран», ESAB ПДГ-508 та інше сучасне обладнання, яке дозволяє виготовляти якісну високотехнологічну продукцію. На продукцію ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» видаються відповідні сертифікати.

Основним обладнанням, яке виготовляється на підприємстві є:

- стаціонарні пресувальні та переносні стрічкові конвеєри;
- конвеєри шнекові;
- рольганги поворотні;
- стосуюкладачі для мішків сипучих вантажів (цукор, борошно, цемент);
- елеватори, норії;
- скребкові ланцюгові транспортери;
- буртовкладальні машини для цукрових буряків;
- запчастини до власної продукції.

ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» має досвід роботи з підприємствами оборонного комплексу, виконує замовлення по виробництву ланцюгів для бронетехніки та спеціальної труби.

Аналіз діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» розпочнемо з оцінки наявності, розміщення, стану майна (активів) та джерел його утворення, цільове призначення (пасивів) розглянемо за даними таблиці 2.7.

Вартість майна (активів) ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2021 році склала 26 млн 477,2 тис. грн, що менше показника 2018 року на 2 млн 762,8 тис. грн. Динаміку майна ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» подано на рисунку 2.6.

Середньорічна вартість необоротних активів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» у 2021 році складає 6 млн 724,2 тис грн, в порівнянні з 2018 роком вона зросла на 1 млн 874,2 тис грн, або майже в 1,5 раза. В структурі активів 2021 року необоротні активи складають 25,4% (рисунок 2.7).

Таблиця 2.7 - Склад, структура та динаміка показників балансу ТОВ
НВФ «АДВІСМАШ» в 2018–2021 роках

Показники	Роки, тис. грн				Структура, %		Абсолютне відхилення, (+,-) тис. грн	
	2018	2019	2020	2021	2018	2021	2021 до 2018	2021 до 2020
АКТИВ								
I. Необоротні активи								
Нематеріальні активи	14,0	12,5	10,4	8,3	0,05	0,03	-5,7	-2,1
первісна вартість	24,0	24,1	24,1	24,1	0,08	0,09	0,1	0,0
накопичена амортизація	10,0	11,6	13,7	15,8	0,03	0,06	5,8	2,1
Незавершені капітальні інвестиції	0,0	35,0	35,0	35	0,00	0,13	35,0	0,0
Основні засоби:	4836,0	6800,2	5254,2	6680,9	16,54	25,23	1844,9	1426,7
первісна вартість	13215,0	16185,3	16230,7	18715,0	45,19	70,68	5500,0	2484,3
знос	8379,0	9385,1	10976,5	12034,1	28,66	45,45	3655,1	1057,6
Інші необоротні активи	0,0	0,0	102,0	0,0	0,00	0,00	0,0	-102,0
Усього за розділом I	4850,0	6847,7	5401,6	6724,2	16,59	25,40	1874,2	1322,6
II. Оборотні активи								
Запаси	15546,0	14396,9	13649,9	15439,1	53,17	58,31	-106,9	1789,2
в т.ч. готова продукція	11336,0	10329,1	10687,8	11043	38,77	41,71	-293,0	355,2
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги:	1692,0	947,8	999,4	2379,9	5,79	8,99	687,9	1380,5
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом:	391,0	371,6	40,4	248,8	1,34	0,94	-142,2	208,4
в т.ч. по податку на прибуток	0,0	96,8	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0
Інша поточна дебіторська заборгованість	899,0	580,2	229,2	773,8	3,07	2,92	-125,2	544,6
Поточні фінансові інвестиції	5500,0	5499,9	5499,9	0,0	18,81	0,00	-5500,0	-5499,9
Гроші та їх еквіваленти:	323,0	330,7	370,9	392,1	1,10	1,48	69,1	21,2
Витрати майбутніх періодів	15,0	0,0	3,6	3,7	0,05	0,01	-11,3	0,1
Інші оборотні активи	24,0	24,6	72,4	515,6	0,08	1,95	491,6	443,2
Усього за розділом II	24390,0	22151,7	20865,7	19753,0	83,41	74,60	-4637,0	-1112,7
Баланс	29240,0	28999,4	26267,3	26477,2	100,00	100,00	-2762,8	209,9
ПАСИВ								
I. Власний капітал								
Зареєстрований (пайовий) капітал	20,0	20,5	20,5	20,5	0,07	0,08	0,5	0,0
Додатковий капітал	70,0	70,0	0,0	0,0	0,24	0,00	-70,0	0,0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	6169,0	6169,7	5885,4	6809,5	21,10	25,72	640,5	924,1
Усього за розділом I	6259,0	6260,2	5905,9	6830,0	21,41	25,80	571,0	924,1
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	19234,0	19195,8	14562,8	10479,6	65,78	39,58	-8754,4	-4083,2
III. Поточні зобов'язання					0,00	0,00	0,0	0,0
Короткострокові кредити банків	0,0	0,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0
Поточна кредиторська заборгованість за:	1672,0	1862,3	2074,4	2364,7	5,72	8,93	692,7	290,3
довгостроковими зобов'язаннями	0,0	546,0	0,0	0,0	0,00	0,00	0,0	0,0
товари, роботи, послуги	1032,0	637,9	439,3	895,0	3,53	3,38	-137,0	455,7
розрахунками з бюджетом	239,0	108,7	224,2	421,2	0,82	1,59	182,2	197,0
у тому числі з податку на прибуток	162,0	0,0	1,9	202,8	0,55	0,77	40,8	200,9
розрахунками зі страхування	82,0	111,0	236,2	139,3	0,28	0,53	57,3	-96,9
з оплати праці	319,0	458,7	1174,7	909,2	1,09	3,43	590,2	-265,5
Доходи майбутніх періодів	0,0	0,0	0,0	689,0	0,00	2,60	689,0	689,0
Інші поточні зобов'язання	2075,0	1681,1	3724,2	6113,9	7,10	23,09	4038,9	2389,7
Усього за розділом III	3747,0	3543,4	5798,6	9167,6	12,81	34,62	5420,6	3369,0
Баланс	29240,0	28999,4	26267,3	26477,2	100,00	100,00	-2762,8	209,9

тис. грн

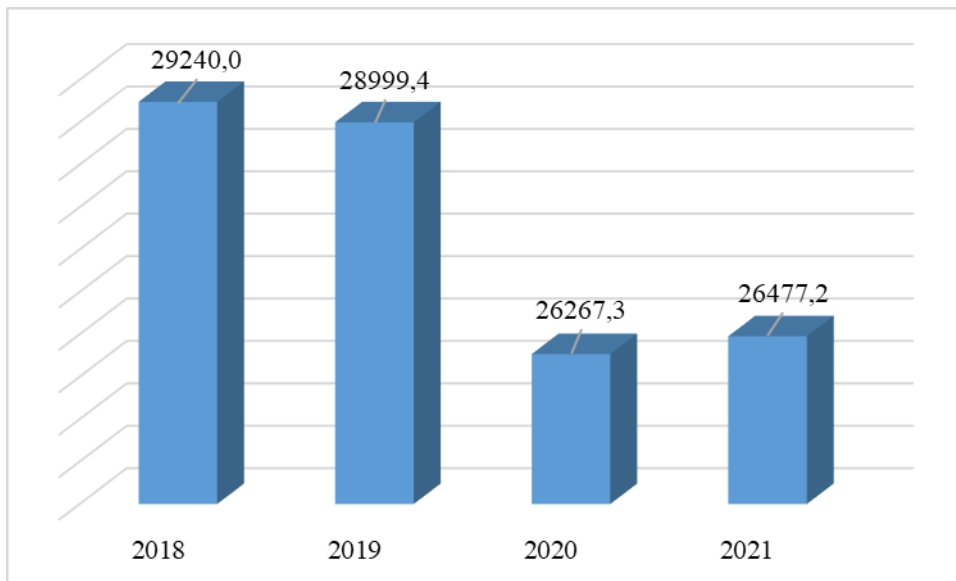

Рисунок 2.6 – Динаміка майна ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

В складі необоротних активів підприємства найбільшу частку складають основні засоби – 6 млн 680,9 тис. грн (25,23% загальної структури активів).

%

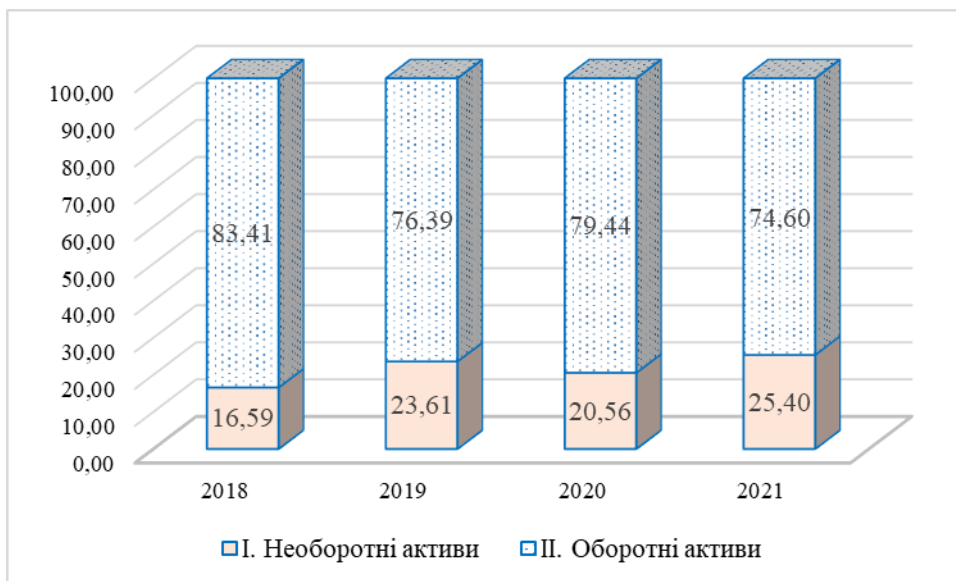

Рисунок 2.7 – Структура активів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Нематеріальні активи (авторські права, ліцензії, патенти) 2021 року складають 8,3 тис. грн, незавершені капітальні інвестиції (реконструкція, модернізація, виготовлення об'єктів основних засобів – устаткування та його монтаж) – 35 тис. грн. В порівнянні з 2018 роком вартість необоротних активів зросла на 1 млн 874,2 тис. грн, або на 38,6% за рахунок нарощування та оновлення матеріально-технічної бази підприємства на 38,2%. Темпи зносу основних засобів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в досліджуваному періоді складають 43,6%, що більше показника оновлення на 5,4%, що вказує на те, що частина основних засобів підприємства ще потребує оновлення та модернізації.

Середньорічна вартість оборотних активів підприємства у 2021 році склала 19 млн 753 тис. грн. За аналізований період середньорічна вартість оборотних засобів зменшилася на 4 млн 637 тис. грн, або на 19%. Частка оборотних активів в структурі активів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2021 році складає 74,6%.

В структурі оборотних активів 2021 року запаси складають 15,4 млн грн, або 58,31% структури активів підприємства (в т.ч. готова продукція 41,71%); дебіторська заборгованість - 3,4 млн грн, або 9,93%. В досліджуваному періоді дебіторська заборгованість зростає на 14,1% в основному за рахунок заборгованості покупців за надані їм підприємством товари, роботи та послуги, які ними вчасно не оплачені, що призводить до зменшення наявних грошових активів підприємства які можуть бути спрямовані на погашення поточних зобов'язань за розрахунками.

Динаміку дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018–2021 роках подано на рисунку 2.8.

З рисунку видно, що кредиторська заборгованість в 2021 році перевищує дебіторську в 5,7 рази, однак ситуація в порівнянні з попередніми періодами значно покращилася.

тис. грн

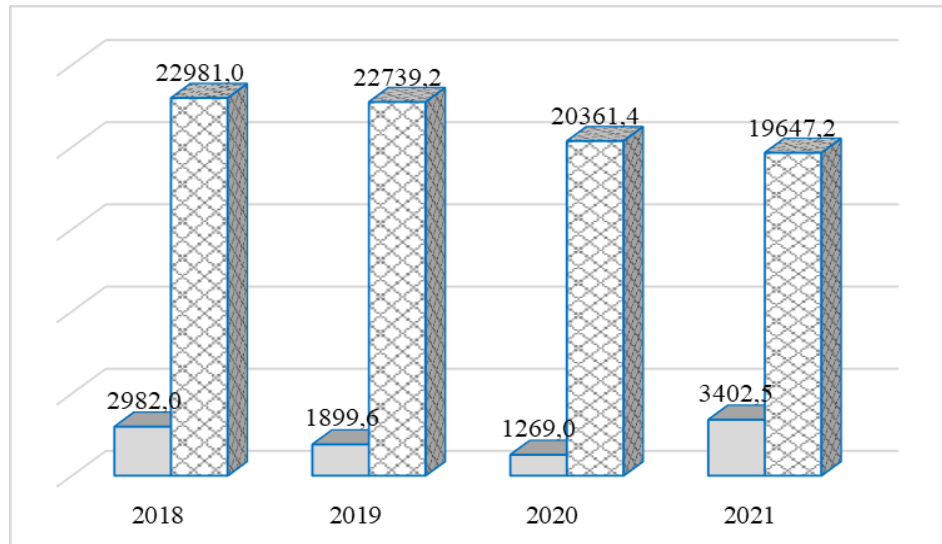

Рисунок 2.8 – Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Досить низькою у загальній вартості майна ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках залишається питома вага високоліквідних активів – грошових кошів та короткострокових фінансових вкладень. Станом на кінець 2021 року їх обсяг складає 911,4 тис. грн, або 3,43%.

Структура пасиву ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках подана на рисунку 2.9.

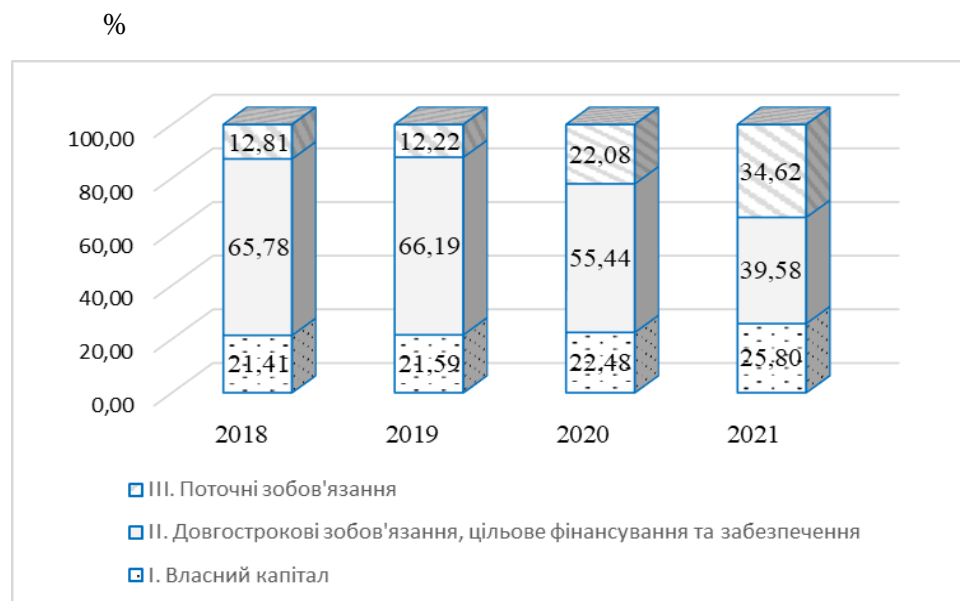

Рисунок 2.9 – Структура пасиву ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

З рисунку 2.9 видно, що джерела утворення ресурсів підприємства складаються з власного капіталу, довгострокових зобов'язань, цільового фінансування та забезпечення, поточних зобов'язань ТОВ НВФ «АДВІСМАШ».

Власний капітал підприємства в досліджуваному періоді зростає з 6 млн 259 тис. грн до 6 млн 830 тис. грн, або на 571 тис. грн (21,41% відповідно). В структурі фінансових ресурсів підприємства він становить в 2021 році 25,8%, що більше показника 2018 року на 4,4%. Зростання власного капіталу відбувається в основному за рахунок нерозподіленого прибутку, який в досліджуваному періоді збільшується з 6 млн 169 тис. грн до 6 млн 809,5 тис. грн., або на 640,5 тис. грн. Темп росту нерозподіленого прибутку складає 21,1%, в 2021 році в порівнянні з 2020 роком – 25,72%. Пайовий капітал підприємства в досліджуваному періоді не змінюється і складає 20,5 тис. грн. В 2018-2019 роках власний капітал було дофінансовано власниками по 70 тис. грн щорічно. Таким чином, за рахунок нерозподіленого прибутку підприємство здатне здійснювати самофінансування, виконувати умови самоокупності, що забезпечує його прибуткову діяльність.

Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення підприємства в досліджуваному періоді скорочується з 19 млн 234 тис. грн до 10 млн 479,6 тис. грн, або на 8 млн 754,4 тис. грн (45,6% відповідно) за рахунок погашення довгострокових кредитів, які були взяті для реалізації наукових проектів та нових технологічних розробок. В структурі фінансових ресурсів підприємства довгострокові зобов'язання складають в 2018 році 65,78% та скорочуються в 2021 році до 39,58%.

Поточні зобов'язання підприємства сформовано за рахунок інших поточних зобов'язань розміром 6 млн 113,9 тис. грн в 2021 році, поточної кредиторської заборгованості за товари, роботи і послуги – 895 тис. грн, заборгованості по оплаті праці – 909,2 тис. грн, заборгованості по розрахунках із бюджетом – 421,2 тис. грн. В порівнянні з 2018 роком поточні

зобов'язання підприємства зросли з 3 млн 747 тис грн до 9 млн 167,6 тис. грн, або на 5 млн 420 тис. грн. В структурі фінансових ресурсів підприємства поточні зобов'язання складають в 2021 році 34,62%, тоді як в 2018 році вони становили 12,81%.

В результаті фінансової діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках чистий дохід від реалізації продукції (робіт, послуг) скоротився з 46 млн 75 тис. грн до 25 млн 597,5 тис. грн., або на 20 млн 477,5 тис грн, що складає -44,4%. В 2021 році в порівнянні з 2020 роком чистий дохід зріс на 5 млн 114,4 тис. грн, або на 25% (таблиця 2.8).

Таблиця 2.8 – Фінансові результати діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн				Абсолютне відхилення, (+,-) тис. грн		Темп приросту, %	
	2018	2019	2020	2021	2021 до 2018	2021 до 2020	2021 до 2018	2021 до 2020
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	46075,0	28683,2	20483,1	25597,5	-20477,5	5114,4	-44,4	25,0
Інші операційні доходи	412,0	518,2	3969,9	7398,7	6986,7	3428,8	1695,8	86,4
Інші доходи	68,0	235,4	77,4	999,3	931,3	921,9	1369,6	1191,1
Разом доходи	46555,0	29436,8	24530,4	33995,5	-12559,5	9465,1	-27,0	38,6
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	34352,0	22772,6	18463,3	21169,1	-13182,9	2705,8	-38,4	14,7
Інші операційні витрати	6165,0	5719,4	4942,7	5666,9	-498,1	724,2	-8,1	14,7
Інші витрати	1771,0	922,1	1051,5	6032,6	4261,6	4981,1	240,6	473,7
Разом витрат	42288,0	29414,1	24457,5	32868,6	-9419,4	8411,1	-22,3	34,4
Фінансовий результат до оподаткування	4267,0	22,7	72,9	1126,9	-3140,1	1054,0	-73,6	1445,8
Податок на прибуток	790,0	16,5	13,1	202,8	-587,2	189,7	-74,3	1448,1
Чистий прибуток (збиток)	3477,0	6,2	59,8	924,1	-2552,9	864,3	-73,4	1445,3

Такі зміни пов'язані зі специфікою функціонування підприємства, а саме - ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» належить до галузі машинобудування, спеціалізується на виробництві технологічного обладнання,

механізованої техніки, запасних частин та іншої машинобудівної продукції, яку виготовляє для потреб України та експортує за кордон. Підприємство співпрацює більш ніж з 80 підприємствами України, Молдови, Грузії, Киргизії та інших країн. Основними конкурентами ТОВ НВФ «Адвісмаш» у Хмельницької області є: ПАТ «Завод «Темп», ДП «Новатор», ТОВ «Європа-експорт плюс», ДП «Шепетівський ремонтний завод».

Продукція підприємства використовується в харчовій, будівельній, деревообробній, сільськогосподарській та інші. Розрив зв'язків з підприємствами росії та пошук нових ринків збуту негативно вплинув на формування величини чистого прибутку.

Вихід на закордонні ринки збуту дозволив наростити інші операційні доходи, що пов'язані з реалізацією продукції за міжнародним контрактами в валюті. Так в досліджуваному періоді величина інших операційних доходів зросла з 412 тис. грн до 7 млн 398,7 тис грн, або в 13,7 раз. Таким чином в результаті фінансово-господарської діяльності в 2021 році обсяг доходів зріс в порівнянні з 2020 роком на 9 млн 465,1 тис грн, або на 38,6%, тоді як в порівнянні з 2018 роком скоротився на 27%.

2021 рік став переломним для ТОВ НВФ «АДВІСМАШ». На підприємстві вдалося забезпечити на 4,2% більший темпи зростання доходів за темп зростання витрат (рисунок 2.10). Темп зростання собівартості реалізованої продукції в 2021 році був майже вдвічі нижчий за темп зростання чистого доходу від її реалізації.

Кінцевий фінансовий результат діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках був сформований у вигляді прибутку, який склав 924 тис грн і скоротився в порівнянні з 2018 роком на 2 млн 52,9 тис грн, або на 73,4% (більше як у 3,5 рази) (рисунок 2.11). В порівнянні з 2020 роком в 2021 році підприємство спромоглося наростити величину чистого прибутку на 864,3 тис грн більше.

%

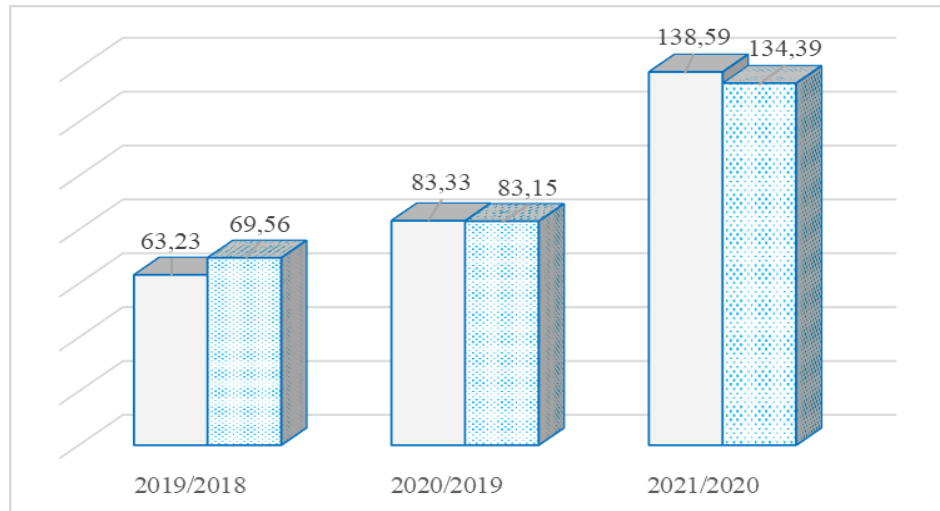

Рисунок 2.9 – Динаміка приросту доходів та витрат ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Щорічно ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» перераховує до бюджетної системи податок на прибуток та інші обов'язкові податки збори та платежі.. Так, якщо в 2018 році податок на прибуток становив 790 тис грн, то в 2021 році він склав 202,8 тис грн (зменшення на 74,3%).

тис. грн

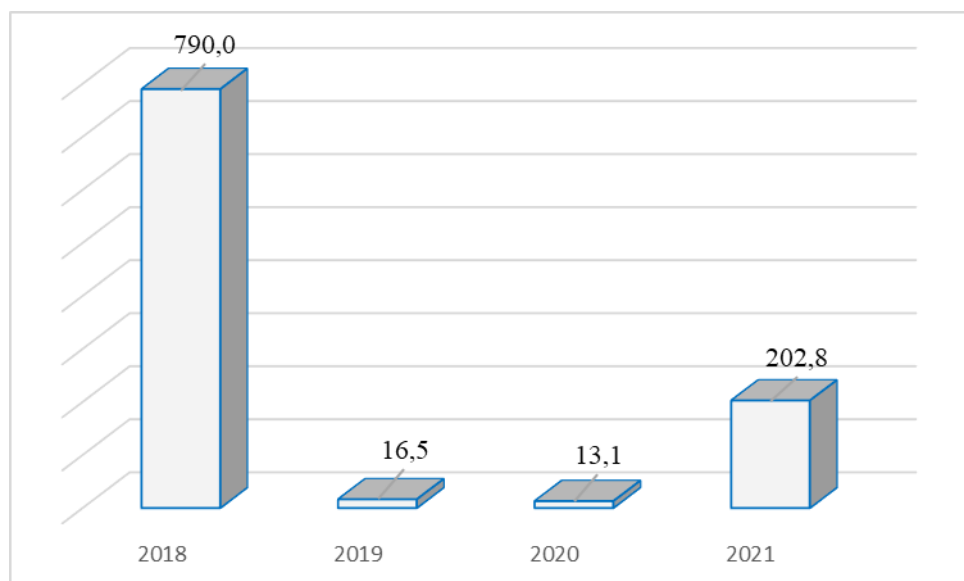

Рисунок 2.10 – Динаміка податку на прибуток ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Кінцевий фінансовий результат діяльності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках був сформований у вигляді прибутку, який склав в 2021 році 924,1 тис. грн. В порівнянні з 2018 роком чистий прибуток скоротився на 2 млн 552,9 тис. грн, тоді як в порівнянні з 2020 роком – зріс на 864,3 тис. грн. (рисунок 2.11)

тис. грн

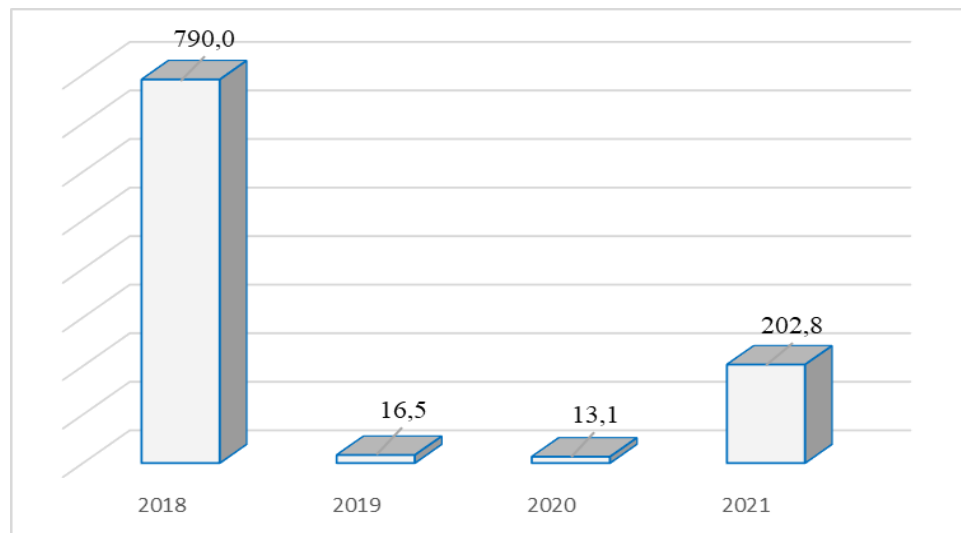

Рисунок 2.11 – Динаміка чистого прибутку ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2018-2021 роках

Таким чином, ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» на кінець 2021 року наростила фінансовий потенціал за рахунок збільшення вхідних та зменшення вихідних грошових потоків (за рахунок збільшення виручки від реалізації; скорочення витрат на собівартість продукції та тих, які покривають за рахунок прибутку); поліпшила сучасний технологічний рівень підприємства, що сприятиме забезпеченню достатньої конкурентоспроможності продукції та послуг на ринку; врахувала вплив конкуренції та розвинула зовнішні ринки збуту; врегулювала структурні перетворень у фінансовому потенціалі – покращила структуру власного капіталу за рахунок зростання величини нерозподіленого прибутку, при наявності досить високого рівня кредиторської заборгованості забезпечила прибуткову діяльність.

3 Напрями підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства

Фінансові інтереси підприємництва залежать від їх фінансового потенціалу, який визначає успішність роботи підприємства в ринкових умовах господарювання: чим він вище, тим більш конкурентоздатним та інвестиційно привабливим є підприємство.

Оцінку фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках та ефективність його використання проведемо на основі аналізу системи показників його оцінювання систематизованих в таблиці 1.2.

В таблиці 3.1 розраховано потенціал фінансової результативності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Таблиця 3.1 - Потенціал фінансової результативності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Валовий прибуток, тис. грн	5910,6	2019,8	4428,4	-1482,2	2408,6	-
Чистий прибуток, тис. грн	6,2	59,8	924,1	917,9	864,3	-
Середньооблікова чисельність працівників, осіб	68	65	57	-11,0	-8,0	-
Прибуток (збиток) на одного працівника, тис. грн	0,09	0,92	16,21	16,12	15,29	-
Коефіцієнт трансформації	0,25	0,19	0,24	0,00	0,06	зростання
Рентабельність продукції	0,21	0,10	0,17	-0,03	0,07	зростання
Рентабельність активів (ROA)	0,000	0,001	0,009	0,009	0,008	зростання

Дані таблиці свідчать про те, що в 2021 році підприємство покращило його показники за рахунок зростання валового прибутку підприємства до 4 млн 428,4 тис. грн та чистого прибутку підприємства до 924,1 тис. грн. Такі фінансові результати діяльності забезпечили:

- зростання величин прибутку на одного працівника до 16,21 тис грн, що більше показника 2020 року на 15,29 тис. грн;

- підвищення ефективності використання підприємством всіх наявних ресурсів незалежно від джерел їх залучення – коефіцієнт трансформацій в 2021 році склав 0,24, що більше показника 2020 року на 0,06;

- ефективність реалізації продукції (товарів, робіт та послуг) – рентабельність продукції зросла в 2021 році до 0,17, що більше показника 2020 року на 0,07;

- підвищення рівня вигідності активи компанії в отриманні доходу, тобто ефективності ведення бізнесу – коефіцієнт рентабельності активів (ROA) в 2021 році склав 0,009, що більше показника 2020 року на 0,008.

В таблиці 3.2 розраховано потенціал платоспроможності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Таблиця 3.2 – Потенціал платоспроможності та ліквідності ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Коефіцієнт покриття (поточної ліквідності)	6,25	3,60	2,15	-4,1	-1,4	1,5-2,5
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,65	1,01	0,04	-1,6	-1,0	0,2-0,3
Коефіцієнт платоспроможності	1,77	1,02	0,75	-1,0	-0,3	>0,5

Дані таблиці свідчать про те, що:

- здатність підприємства виконати свої короткострокові зобов'язання скорочується, про що свідчить розрахований коефіцієнт покриття. Так у 2021 році даний показник становить 2,15, що менше показника 2020 року на 1,4 та показника 2019 року – на 4,1. Однак даний показник знаходиться в межах допустимих нормативних значень;

- підприємство не має можливості негайно ліквідувати короткострокову заборгованість, коефіцієнт абсолютної ліквідності в 2021 році складає 0,04 і скорочується в порівнянні з 2020 роком на 0,97. Тобто на підприємстві недостатньо коштів для покриття поточних зобов'язань;

- здатність компанії протистояти виплаті боргів у короткостроковій та довгостроковій перспективі скорочується, коефіцієнт платоспроможності в 2021 році складає 0,75, в порівнянні з 2020 роком він скоротився на 0,27. Однак даний показник знаходиться в межах допустимих нормативних значень.

В таблиці 3.3 розраховано потенціал фінансової стійкості ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Таблиця 3.3 – Потенціал фінансової стійкості ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Коефіцієнт автономії	0,22	0,22	0,26	0,0	0,0	≥0,5
Коефіцієнт фінансової стійкості	5,42	2,51	1,14	-4,3	-1,4	≥0,75
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	3,54	3,53	2,89	-0,6	-0,6	≥0,1 зростання
Власний оборотний капітал, тис. грн	-587,5	504,3	105,8	693,3	-398,5	-

Дані таблиці свідчать про те, що:

- в 2021 році 26% у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал, що в порівнянні з 2020 роком більше на 4%. Це вказує на те, що підприємство є фінансово залежним від зовнішніх джерел фінансування його діяльності. Значення коефіцієнта автономії підприємства вдвічі менше за нормативне значення;

- підприємство є фінансово стійким та здатним залишатися платоспроможним в довгостроковій перспективі. Значення показника фінансової стійкості в 2021 році складає 1,14, в порівнянні з 2020 роком скорочується на 1,37;

- значна частка власних коштів підприємства спрямовується на фінансування оборотних активів. Значення коефіцієнта маневреності власного капіталу в 2021 році складає 2,89, однак в порівнянні з 2020 роком він скоротився на 0,64, що вказує на зниження власних фінансових можливостей підприємства, що знижує ефективність функціонування підприємства. Однак даний показник в досліджуваному періоді знаходиться в межах допустимих нормативних значень.

- в 2021 році величина власного оборотного капіталу складає 105,8 тис. грн, що менше показника 2020 року на 398,5 тис. грн., тобто скорочується частини власного капіталу, яка є джерелом покриття оборотних активів підприємства.

В таблиці 3.4 розраховано потенціал формування власних фінансових ресурсів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Дані таблиці свідчать про те, що:

- ефективність використання власного капіталу підприємства в 2021 році складає 1,0 і зростає в порівнянні з 2020 роком на 0,16. Дана тенденція є позитивною, оскільки визначає скорочення тривалості одного обороту власного капіталу, вказує на підвищення ефективності його використання, що дозволяє вивільняти частину капіталу або для потреб виробничих

процесів (абсолютне вивільнення), чи для додаткового виробництва продукції (відносне вивільнення);

Таблиця 3.4 – Потенціал формування власних фінансових ресурсів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,15	0,84	1,00	-0,1	0,2	зростання
Рентабельність власного капіталу (ROE)	0,0002	0,002	0,036	0,0	0,0	>0,2
Коефіцієнт капіталізації прибутку	8,86	-0,21	1,00	-7,9	1,2	Max 1
Власний капітал, тис. грн	6260,2	5905,9	6830,0	569,8	924,1	-

- підвищення ефективності використання власного капіталу підприємства забезпечує зростання показника його рентабельності. Рентабельність власного капіталу підприємства в 2021 році складає 0,036, що більше показника 2020 року на 0,034. Така динаміка свідчить про збільшення чистого прибутку підприємства на одиницю власного капіталу. Однак навіть при позитивній динаміці рентабельності власного капіталу його значення менші нормативного;

- коефіцієнт капіталізації прибутку показує, що у підприємства більше залучених (позичкових) коштів ніж власних. Зростання чистого прибутку прямо залежить від зміни величини нерозподіленого прибутку підприємства. Значення коефіцієнта капіталізації прибутку в 2021 році складає 1,0, що свідчить про зростання величини прибутку в 2021 році за рахунок нарощення власного капіталу. Оскільки коефіцієнт капіталізації прибутку в 2021 році дорівнює 1, що є максимальним значенням, то подальше нарощення капіталу

підприємства має відбуватися за рахунок зростання виручки та рентабельності продажів.

В таблиці 3.5 розраховано потенціал формування позикових фінансових ресурсів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Таблиця 3.5 – Потенціал формування позикових фінансових ресурсів ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	0,25	0,21	0,26	0,0	0,1	зростання
Рентабельність позикового капіталу	0,0004	0,0032	0,0309	0,0	0,0	зростання
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,45	2,06	1,58	-1,9	-0,5	0,5-1 і вище

Дані таблиці свідчать про те, що:

- коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості зростає в 2021 році до 0,26, що більше показника 2020 року на 0,05, а це вказує на збільшення швидкості оплати заборгованості підприємством та зниження обсягів покупок у кредит;

- рентабельність позикового капіталу в 2021 році складає 0,0309 і зростає в порівнянні з 2020 роком на 0,0277, що свідчить про поступове підвищення ефективності використання на підприємстві позикового капіталу;

- коефіцієнт швидкої ліквідності в 2021 році складає 1,58, що більше показника 2020 року на 0,48, що вказує на фінансовий ризик, який пов'язаний із зниженням платіжних можливостей щодо сплати поточних зобов'язань за умови своєчасного проведення розрахунків з дебіторами.

В таблиці 3.6 розраховано потенціал формування інвестиційного забезпечення ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках.

Дані таблиці свідчать про те, що:

- чистий грошовий потік підприємства в досліджуваному періоді зростає на 2 млн 111,6 тис. грн і складає в 2021 році 13 млн 161 тис. грн., що свідчить про перевищення находжень підприємства над витратами та отримання позитивного ефекту інвестицій у вигляді суми капіталу, що повертається інвестору;

- коефіцієнт інвестування в 2021 році становить 1,02, що задовольняє нормативним вимогам, а тому можна говорити про достатність власного капіталу підприємства для покриття необоротних активів і участі його у формуванні оборотних активів;

- значення коефіцієнта Бівера в досліджуваному періоді зростає і в 2021 році становить 0,66, що свідчить про життєздатність підприємства загалом і здатність до подолання кризи.

Таблиця 3.6 – Потенціал формування інвестиційного забезпечення ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Роки, тис. грн			Абсолютне відхилення, (+,-)		Нормативне значення
	2019	2020	2021	2021 до 2019	2021 до 2020	
Чистий грошовий потік (Cash-flow), тис. грн	9407,8	11049,4	13161,0	3753,2	2111,6	зростання
Коефіцієнт інвестування	0,91	1,09	1,02	0,1	-0,1	>1
Коефіцієнт Бівера	0,41	0,54	0,66	0,2	0,1	0,17 - 0,40

Для побудови кривої фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках нами обрано систему показників, які дають оцінку стану ліквідності, фінансової стійкості та платоспроможності

на підприємстві. Порогові значення рівнів фінансового потенціалу дозволяють його ранжувати на:

- високий рівень - характеризує прибуткову діяльність та стабільний фінансовий стан на підприємстві;
- середній рівень – визначає діяльність як прибуткову, але стабільність фінансового стану є залежною від зовнішніх та внутрішніх змін;
- низький рівень – детермінує фінансову нестабільність підприємства.

Розрахована система показників для побудови кривої фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках подана в таблиці 3.7.

Таблиця 3.7 – Система показників для побудови кривої фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показники	Значення показників			Нормативні значення рівня фінансового потенціалу [марченко 1]		
	2019	2020	2021	високий	середній	низький
Коефіцієнт концентрації власного капіталу (автономії)	0,22	0,22	0,26	> 0,5	0,3 – 0,5	< 0,3
Коефіцієнт покриття	6,25	3,60	2,15	> 2,0	1,0 – 2,0	< 1
Коефіцієнт швидкої ліквідності	3,45	2,06	1,58	> 0,8	0,4 – 0,8	< 0,4
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	1,65	1,01	0,04	> 0,2	0,1 – 0,2	< 0,1
Рентабельність активів	0,000	0,001	0,009	> 0,1	0,05 – 0,1	< 0,05
Рентабельність власного капіталу	0,0002	0,002	0,036	> 0,15	0,1 – 0,15	< 0,1
Ефективність використання активів для виробництва продукції	0,99	0,78	0,97	> 1,6	1,0– 1,6	< 1,0
Частка заборгованості в загальній сумі джерел	0,07	0,05	0,13	> 0,5	0,5 – 0,7	< 0,7
Коефіцієнт забезпечення боргів (заборгованості)	3,63	3,45	2,88	> 0,26	0,1 – 0,26	< 0,1

Отримані результати фінансових показників порівнюємо з нормативними значеннями і на їх основі побудуємо криву фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках. (таблиця 3.8).

Таблиця 3.8 – Крива фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках

Показник	Високий	Середній	Низький
Коефіцієнт концентрації власного капіталу (автономії)			
Коефіцієнт покриття			
Коефіцієнт швидкої ліквідності			
Коефіцієнт абсолютної ліквідності			
Рентабельність активів			
Рентабельність власного капіталу			
Ефективність використання активів для виробництва продукції			
Частка заборгованості в загальній сумі джерел			
Коефіцієнт забезпечення боргів (заборгованості)			
..... 2019	--- 2020	--- 2021	

Керуючись отриманими результатами можна сказати, що рівень фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ» в 2019-2021 роках дещо покращився в 2021 році порівняно з 2019 та 2020 роками. Так як коефіцієнти концентрації власного капіталу (автономії), рентабельності активів та власного капіталу, ефективність використання активів для виробництва продукції знаходяться на низькому рівні, підприємство не в змозі своєчасно розрахуватися з наявною заборгованістю. З огляду на це, варто відзначити, що фінансовий потенціал ПрАТ «СКФ Україна» протягом досліджуваного періоду знаходиться на середньому рівні, а тому його потрібно підвищувати.

В контексті визначення стратегічних цілей і завдань ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», як підприємства, що має стратегічне значення для

економіки і безпеки держави, нами проведено SWOT-аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища підприємства, що дозволить оцінити сильні і слабкі сторони діяльності підприємства, можливості і загрози, адаптуватися йому до впливів та коливань, викликів та загроз в економічній сфері не лише України, а й за її межами (рисунок 3.1).

Сильні сторони	Можливості
<ul style="list-style-type: none"> - демократичний стиль управління; - кваліфікований кадровий склад; - створена науково-технічна інфраструктура; - сприйнятливість змін та нововведень; - міжнародна науково-технічна кооперація. 	<ul style="list-style-type: none"> - наявність розвиненої науково-технічної інфраструктури; - диверсифікація видів діяльності; - розвиток конкуренції; - розвиток науково-технічного та кадрового потенціалу; - законодавчі заходи, що заохочують інноваційну діяльність (закони, пільги і т.д.); - охорона інтелектуальної власності; - оперативне реагування на потреби ринку
Слабкі сторони	Загрози
<ul style="list-style-type: none"> - стала організаційна структура; - відтік наукових кадрів; - відсутність інноваційних організаційних структур; - низький рівень стимулювання інноваційної діяльності 	<ul style="list-style-type: none"> - військові дії; - високий економічний ризик; - високий рівень інфляції; - відсутність попиту на окремі види продукції через військові дії; - ускладнення та подорожчання науково-дослідних розробок; - низький інноваційний потенціал; - високий рівень конкуренції; - «витік» кваліфікованих кадрів.

Рисунок 3.1 - SWOT-аналіз діяльності ТОВ НВФ «Адвісмаш»

З метою підвищення рівня фінансового потенціалу підприємства доцільно застосовувати ефективний інструмент перспективного управління фінансовою діяльністю суб'єкта господарювання, що підпорядковується реалізації цілей його загального розвитку в умовах мінливості

макроекономічних показників, існуючим викликам та загрозам, зміні кон'юнктури фінансового ринку та пов'язаної з цим невизначеністю, системі державного регулювання ринкових процесів - фінансовій стратегії.

Фінансова стратегія – «один з найважливіших видів функціональних стратегій підприємства, який забезпечує всі основні напрями розвитку його фінансової діяльності і фінансових відносин шляхом формування довгострокових фінансових цілей, вибору найбільш ефективних шляхів їх досягнення, адекватного коригування напрямків формування та використання фінансових ресурсів при змінах умов зовнішнього середовища» [10].

Процес розробки стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства включає формування сукупності цілеспрямованих управлінських рішень, які забезпечують підготовку, оцінку та реалізацію програми його стратегічного фінансового розвитку.

На рисунку 3.2 подана послідовність розробки стратегії управління фінансовим потенціалом ТОВ НВФ «АДВІСМАШ».

Ефективне управління фінансовим потенціалом підприємства багато в чому залежить від правильно сформованої стратегії управління фінансовим потенціалом. «Формування та реалізація стратегії управління фінансовим потенціалом, спрямованої на підтримку та розвиток конкурентоспроможного фінансового потенціалу підприємства, ґрунтується на використанні механізмів та інструментів фінансового менеджменту» [43].

Процес управління фінансовим потенціалом в рамках загального управління підприємством подано на рисунку 3.3.

Рисунок 3.2 - Стратегія управління фінансовим потенціалом ТОВ
НВФ «АДВІСМАШ»

Враховуючи та, що основна задача системи управління полягає у забезпеченні ефективності через досягнення поставлених цілей із

мінімальними затратами ресурсів, до основних задач управління фінансовим потенціалом підприємства необхідно віднести його раціональне використання, розвиток і підвищення ефективності використання та відтворення фінансового потенціалу.

Рисунок 3.2 - Структуризація економічного змісту процесу управління фінансовим потенціалом в рамках загального управління підприємством

Джерело: складено автором на основі [22]

«Враховуючи напрямки підвищення наукового рівня обґрунтованості управлінських рішень на основі оцінки економічної ефективності розвитку виробництва й використання фінансового потенціалу, доцільно враховувати:

- єдність та взаємодія фінансових ресурсів підприємства у процесі виробництва;

- оптимальне управління показниками, які визначають рівень використання та відтворення фінансового потенціалу, виходячи як з локальних завдань, так і з завдань розвитку підприємства;

- варіантність у підвищенні ефективності функціонування підприємств, виходячи із можливої різноманітності;

- управління показниками ефективності використання фінансового потенціалу під кутом зору пошуку оптимального рівня інтенсивності використання окремих видів ресурсів» [2].

Модель організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства повинна виокремлювати організаційну та економічну складову, структуру, формуючі елементи, зв'язок і взаємозалежності між ними. Як економічна, так і організаційна складові організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства, характеризуються етапами дій управлінського персоналу, що пов'язані з формуванням, використанням і підвищенням рівня фінансового потенціалу.

Загальні засади управління фінансовим потенціалом будь-якого підприємства спрямовані на забезпечення його стабільності функціонування на ринку, а найголовніше, визначають напрями підвищення ефективності його фінансово-господарської діяльності. За сучасних турбулентних умов господарювання виникає необхідність удосконалення підходів щодо оцінювання фінансових можливостей підприємства, забезпечення ефективності управління фінансовим потенціалом та прийняття управлінських рішень, націлених на подальший його розвиток.

Одним із важливих завдань керівництва сучасних підприємств є побудова такого механізму управління фінансовим потенціалом, який гармонічно поєднає усі його функціональні елементи у всіх структурних підрозділах господарюючого суб'єкта (рисунок 3.3).

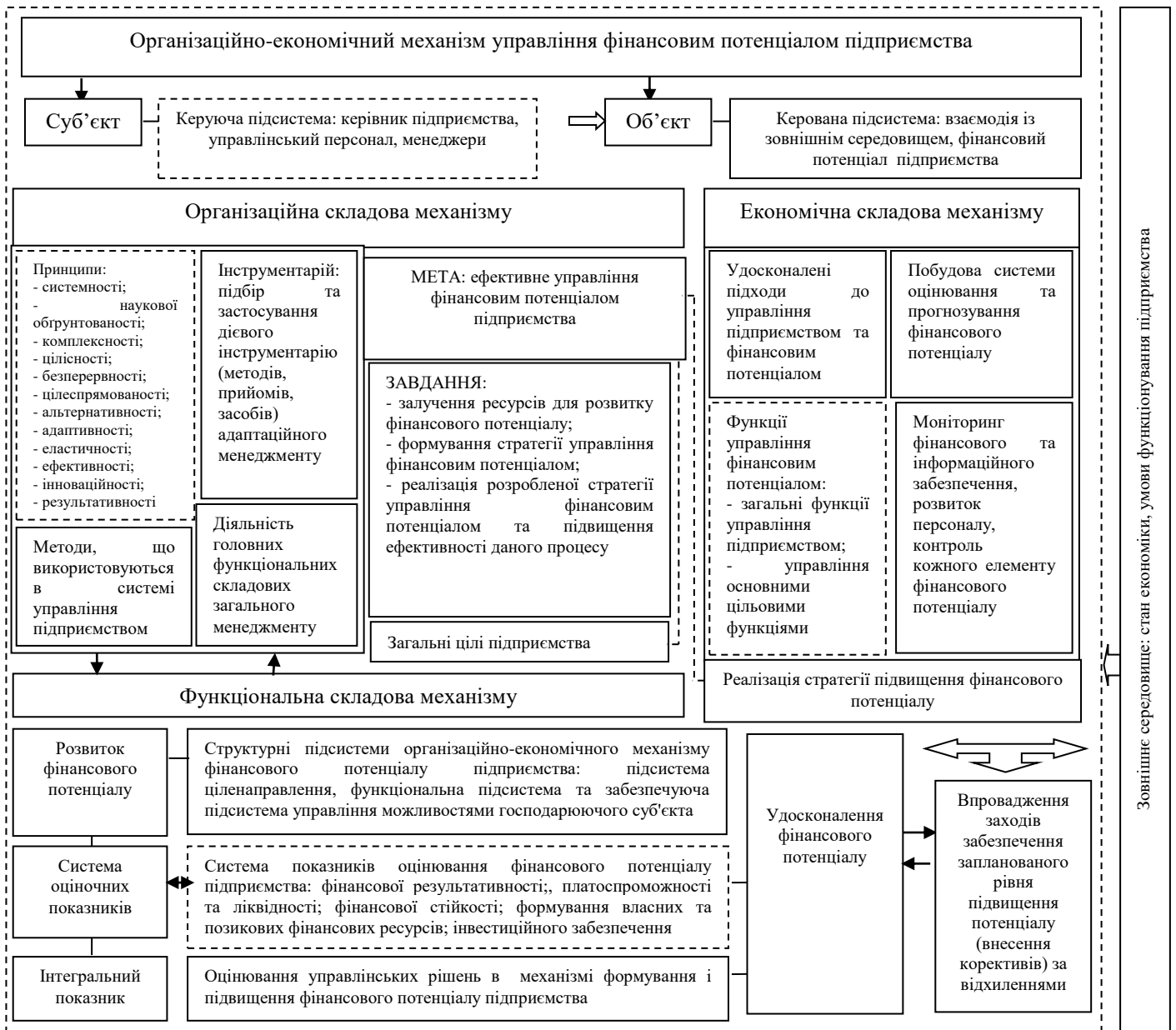

Рисунок 3.3 - Структурно-логічна модель організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом ТОВ НВФ «АДВІСМАШ»

Джерело: складено автором на основі [2, 7, 9, 17, 19, 24, 25, 27, 29, 35, 40]

Дослідження складу і взаємовідношення елементів даного механізму вимагає використання системного підходу. Тільки при виконанні такої умови, менеджери підприємства отримають очікувані результати від запровадження розробленого механізму управління фінансовим потенціалом.

З метою виокремлення першочергових напрямів підвищення ефективності використання можливостей підприємства, необхідним є аналіз

сучасного стану умов функціонування підприємства, прогнозування їх змін з врахуванням факторів зовнішнього та внутрішнього впливу, опрацювання згрупованих даних та впровадження ефективного організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства.

В умовах інтенсивних змін економічного середовища, впливу глобалізаційних процесів, намагання стати на інноваційний шлях розвитку, сучасним підприємствам необхідно створювати систему управління, що здатна підвищити рівень конкурентних переваг. Тому, управлінський персонал має акцентувати увагу на пошуках шляхів забезпечення планового результату діяльності, формування та підвищення ефективності управління фінансовим потенціалом підприємства, що є базисом реалізації поставлених поточних і стратегічних цілей господарювання.

Висновки

У магістерській дипломній роботі подано варіант вирішення наукового завдання щодо забезпечення управління фінансовим потенціалом підприємства на прикладі ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», м. Хмельницький.

Фінансовий потенціал пропонуємо визначати як сукупність наявних та потенційних фінансових ресурсів, можливостей їх залучення і використання у фінансово-господарській діяльності підприємства, що дозволяє забезпечити його ефективне функціонування та досягнення стратегічних завдань із врахуванням факторів впливу внутрішнього і зовнішнього середовища. Фінансовий потенціал характеризує підприємство як динамічну бізнес-систему, які є сукупністю функціональних складових та ресурсів, що відображають реальні, потенційні та альтернативні його можливості.

Рівень наявного у підприємства фінансового потенціалу визначається загальним обсягом та якістю накопичених у підприємства фінансових ресурсів (активів, рівня ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, можливостей та обсягів залучення кредитів, інноваційної активності).

Управління фінансовим потенціалом підприємства – це цілеспрямований управлінський вплив на фінансові ресурси з метою досягнення фінансового добробуту підприємства і нарощування рівня його фінансового потенціалу для подальшого розвитку та відновлення виробництва на інноваційній основі.

Формування принципів управління фінансовим потенціалом базується на синтезі загальнонаукових принципів управління і специфічних принципів фінансового менеджменту, в контексті забезпечення управління фінансовим потенціалом на етапах прогнозування, планування, організації, контролю з урахуванням мотиваційної складової даного процесу. До них належать принципи системності; наукової обґрунтованості; комплексності; цілісності;

безперервності; цілеспрямованості; альтернативності; адаптивності; еластичності; ефективності; інноваційності; результативності.

Процес управління фінансовим потенціалом спрямований на виконання ряду функцій, які ми пропонуємо ранжувати у два блоки: загальні функції управління підприємством; управління основними цільовими функціями.

На ефективність і результативність управління фінансовим потенціалом впливають фактори внутрішнього і зовнішнього середовища, які забезпечують збільшення ринкової вартості підприємства в контексті реалізації визначеної стратегії управління фінансовим потенціалом підприємства та має механізм її реалізації.

Визначена в роботі система оціночних індикаторів рівня фінансового потенціалу підприємства включає групи показників потенціалу фінансової результативності, потенціалу платоспроможності та ліквідності, потенціалу фінансової стійкості, потенціалу формування власних та позикових фінансових ресурсів, потенціалу інвестиційного забезпечення і дозволяє забезпечувати обґрунтованість прийнятих управлінських рішень та підвищувати їх ефективність.

Проведений аналіз фінансового потенціалу ТОВ НВФ «АДВІСМАШ», шляхом здійснення аналізу динаміки, визначення абсолютних й відносних відхилень базових показників фінансово-господарської діяльності; динаміки, структури й обсягу майна; динаміки й структури власного капіталу, довгострокових зобов'язань та поточних зобов'язань і забезпечення; оцінки фінансового стану підприємства та його інноваційного забезпечення в 2019-2021 роках, обґрунтовано одержані дані та сформовано рекомендації для покращання управління фінансовим потенціалом підприємства.

Для оптимального формування та використання фінансового потенціалу підприємств необхідно: дотримуватися достатнього рівня платоспроможності та ліквідності для забезпечення покриття поточних зобов'язань, економно використовувати фінансові ресурси, вести постійний моніторинг та контроль за виробництвом та реалізацією продукції, товарів,

робіт і послуг з метою підвищення рівня рентабельності; забезпечувати вибір прийнятної структури власних та позичкових коштів для підтримки платоспроможності підприємств у довготривалій перспективі.

Важливим також є підтримка стабільного інноваційного розвитку підприємств як одного із пріоритетних напрямків діяльності держави, здатного забезпечити конкурентні переваги України на міжнародній арені, наростити обсяги інвестицій та підвищити рівень фінансового потенціалу.

На основі проведеного аналізу нами запропоновано науково-методичний підхід до формування складових стратегічного управління та модель організаційно-економічного механізму управління фінансовим потенціалом підприємства, які дозволять забезпечувати не лише раціональне використання наявного фінансового потенціалу підприємства, а й здійснювати активний системний пошук можливостей стратегічного розвитку, забезпечення його конкурентоздатності та стабільного функціонування на ринку.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Економічні аспекти механізму управління фінансовим потенціалом підприємства. Причорноморські економічні студії. - 2018. - Вип. 35(2). - С. 47-52. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bses_2018_35%282%29__10
2. Ареф'єва О. В., Андрієнко М. М., Кравченко О. Р. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Вісник Мукачівського державного університету*. 2018. Вип. 18. С. 252-257.
3. Блащак Б.Я. Фінансовий потенціал у структурі потенціалу підприємства. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. 2019. № 3. С. 74–78.
4. Бова В.А., Хринюк О.С. Сутність фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми економіки та управління*. 2017. URL: <http://ape.fmm.kpi.ua/article/view/102585/97661>
5. Богма О., Ганечко І., Лимар В. Економічний потенціал підприємства: зміст та ключові характеристики. *SCIENTIA RUCTUOSA (Вісник Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. №141(1). С. 58–68.
6. Богма О., Камінський С., Гутник П. Фінансовий потенціал підприємства: методика оцінювання. *SCIENTIA RUCTUOSA (Вісник Київського національного торговельно-економічного університету)*. 2022. №2. С. 36–47.
7. Бритченко І.Г. Управління потенціалом підприємства. Конспект лекцій. Донецьк: ДонГУЕТ. 2005. 112 с.
8. Виговський В.Г., Кучинський О. Напрями ефективного управління фінансовим потенціалом підприємства. URL: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/01/238.pdf>

9. Газуда М. В., Індус К. П., М. Ю. Лалакулич. Детермінанти формування і удосконалення системи управління фінансовим потенціалом України /М. В. Газуда, К. П. Індус, М.Ю. Лалакулич. – Ужгород: Видавництво «ФОП Сабов А.М.», – 220 с.

10. Гнип Н. О. Організаційно-економічні засади прогнозування фінансового потенціалу підприємств. *Держава та регіони*. 2010. № 1.

11. Господарський кодекс України : Закон від 16.01.2003 р. № 436–IV. Дата оновлення: 17.11.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text> (дата звернення: 05.12.2022)

12. Горова О.О. Визначення таксономічного показника рівня розвитку для оцінки фінансового потенціалу підприємства. *Управління розвитком*. 2012. № 12 (133). С. 109-112.

13. Грабчук О. М. Фінансовий потенціал: природа та властивості з точки зору синергетичного підходу. *Бізнес Інформ*. 2018. №3. С. 280-284.

14. Гринчуцький В.І., Блащак Б.Я. Теоретичні аспекти формування механізму нарощування фінансового потенціалу підприємств. *Східна Європа: Економіка, Бізнес та Управління*. 2019. Випуск 3 (20). С.117-182.

15. Гуторова О.О. Менеджмент організації: навч. посібник. Харків: ХНАУ. 2017. 267 с.

16. Давиденко Н.М. Фінансовий менеджмент: [навч.посіб.]. Ніжин: Аспект-Поліграф. 2007. 328с.

17. Калачова А.Г. Оцінка фінансового потенціалу та фінансових ризиків підприємства при аналізі його інвестиційної привабливості. *Молодий вчений*. 2015. № 20. С. 237-241.

18. Касьянова Н.В. Потенціал підприємства. URL: http://pidruchniki.ws/1151051354119/ekonomika/otsinka_finansovogo_potentsialu_pidpriyemstva

19. Камінська І. М., Мишко О. А., Шишка Д. С. Методичні підходи до аналізу фінансового потенціалу підприємства. *Економічний форум*. 2020. No 4. С.107-113.

20. Касьянова Н. В., Солоха Д. В., Морєва В. В., Беякова О. В., Балакай О. Б.. Потенціал підприємства: формування та використання. URL: http://pidruchniki.com/1151051354119/ekonomika/otsinka_finansovogo_potentsialu_pidpriyemstva.

21. Коваленко О.М., Станіславик О.В., Ковальова В.О. Сутність та розрахунок фінансового потенціалу підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 2. С.23-26.

22. Корнійчук Г.В. Економічний зміст фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2016. Вип. 7. Ч.2. С. 26-29.

23. Кирилова Л.І., Тодорова Д.Д. Фінансовий потенціал підприємства та його складові. *Сталий розвиток економіки*. 2012. № 1. С. 288-301.

24. Кужелєв М. О., Нечипоренко А. В. Вплив поведінкових факторів на управління фінансовою діяльністю корпорації: теоретичні аспекти. *Збірник наукових праць Університету державної фіскальної служби України*. 2018. № 2. С.154–168

25. Ляхович Л.А. Фінансовий потенціал підприємства: сутність та управління. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 22. С. 92-98.

26. Маршук Л.М. Методичний інструментарій побудови організаційно-економічного механізму ресурсно-фінансового потенціалу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2017. Вип. 13 (Ч. 2). С. 22–25.

27. Марченко В. М., Бондар А. І. Оцінювання фінансового потенціалу підприємства на прикладі ПРАТ «СКФ УКРАЇНА». *Ефективна економіка*. 2018. № 5. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6364>

28. Марченко В. М., Бондар А. І. Управління фінансовим потенціалом підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №11. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=6644>

29. Маслак О. І. Особливості оцінювання фінансового потенціалу промислового підприємства. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2012. Випуск 6 (77). С.124-129.

30. Мордовцев О.С., Алєфіренко А.В. Методичні підходи до управління фінансовим потенціалом підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2017. № 54 (1257). С. 90-94.

31. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013р. №73. Дата оновлення: 09.07.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text> (дата звернення: 05.12.2022)

32. Нагорнюк О.В. Інноваційні підходи до формулювання критеріїв оцінювання фінансового потенціалу підприємства торгівлі. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні: матеріали XI Міжнародного бізнес-форуму (Київ, 22 березня 2018 р.). С. 127-129.

33. Офіційний портал Державної служби статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

34. Офіційний портал Міністерства економіки України. URL: <https://www.me.gov.ua/>

35. Павлюк І.О. Управління прибутком підприємств в умовах сьогодення. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2020. №1. С.84-88.

36. Партин Г.О., Заdereцька Р.І., Граціян О.В. Формування фінансового потенціалу підприємства. *Ефективна економіка*. 2016. №1. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=4754>

37. Стецюк П.А., Корнійчук Г.В. Теоретичні та практичні аспекти організації планування фінансового потенціалу підприємств. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2017. №4. С.12-18. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/estmebi_2017_4_4

38. Строкович Г.В. Стратегія підприємства: навч. посіб. для вищих навч. закладів. Харків: Вид-во НУА. 2011. 180 с.

39. ТОВ НВФ «АДВІСМАШ»

URL:

https://youcontrol.com.ua/catalog/company_details/33087990/

40. Толпежніков Р.О. Сутність та методика оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Теоретичні і практичні аспекти економіки та інтелектуальної власності*. 2013. № 2. Т. 1. С. 277-282.

41. Федонін О.С., Репіна І.М., Олексюк О.І. Потенціал підприємства: формування та оцінка. К.: КНЕУ. 2004. 316с.

42. Фінанси підприємств: навчальний посібник / [Ситник Н. С., Смолінська С.Д., Ясіновська І.Ф.]; за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2020. 402 с.

43. Чобіток В.І., Астапова О.В. Розробка стратегії управління фінансовим потенціалом підприємств. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2015. № 49. С.160-165.

44. Шкроміда В.В., Шкроміда Н.Я. Методичні засади моніторингу фінансового потенціалу підприємства. *Актуальні проблеми розвитку економіки регіону*. 2011. Вип. 7(2). С. 188-192.

45. Doing Business 2020. URL:

<https://documents1.worldbank.org/curated/en/688761571934946384/pdf/Doing-Business-2020-Comparing-Business-Regulation-in-190-Economies.pdf>

ДОДАТКИ